

SAVA
OSIGURUVANJE

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА
РАБОТЕЊЕТО ЗА 2022 ГОДИНА
НА САВА ОСИГУРУВАЊЕ АД
СКОПЈЕ

I.	ОБРАЌАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ ДИРЕКТОР	4
II.	ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДРУШТВОТО	6
1.	ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ	7
2.	РАКОВОДНИ ЛИЦА	9
III.	ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО.....	10
3.	ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО	11
3.1.	Најважни настани на Друштвото.....	11
3.2.	Најважни настани во 2022 година	13
4.	РАЗВОЈ ВО 2022 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2023	14
4.1.	Визија, мисија и вредности	14
4.2.	Профил на Друштвото	14
4.3.	Дејност на Друштвото	15
4.4.	Позначајни случувања за 2022 година	17
4.5.	Развој во 2022	18
4.6.	Очекуван иден развој во 2023.....	19
4.7.	Опис на главните опасности и несигурности со кои се соочуваше Друштвото	20
5.	КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	21
5.1.	Стретешки насоки на Друштвото	21
5.2.	Исполнување на деловните цели	22
5.3.	Овластени ревизори	22
5.4.	Материјални фактори на ризик	23
5.5.	Зделки со заинтересирана страна	25
5.6.	Големи зделки	26
5.7.	Измени во основната главнина и во резултатите за извештајниот период.....	26
5.8.	Промена во сопственичката структура.....	26
5.9.	Акционерски капитал и сопственичка структура.....	26
5.10.	Организациона шема	28
5.11.	Подружници на Друштвото	28
5.12.	Податоци за продажната мрежа.....	30
6.	ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО	31
6.1.	Макроекономски движења во 2022 и очекувања во 2023.....	31

6.2. ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР	37
IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	40
1. КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО	41
1.1. Најважни финансиски показатели за 2022 година.....	41
2. ПРЕМИЈА.....	42
2.1. Број на склучени договори за осигурување.....	42
2.2. ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА	43
2.2.1. Бруто полисирана премија по класи на осигурување	43
2.2.2. Структура на бруто полисирана премија.....	44
2.2.3. Полисирана премија по дистрибуциски канали	45
3. ШТЕТИ.....	46
3.1. Број на ликвидирани штети.....	46
3.2. ИЗНОС НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ	47
3.2.1. Ликвидирани штети по класи на осигурување.....	47
3.2.2. Структура на штети.....	49
3.2.3. Ликвидирани штети по дистрибуциски канали	49
3.2.4. Штети / премија (loss ratio)	50
4. РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	51
4.1. Број на резервирани штети	51
4.2. ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ	52
4.2.1. Бруто резервирани штети	52
4.2.2. Структура на бруто резервирани штети	53
5. РЕОСИГУРУВАЊЕ.....	54
6. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	55
6.1. Бруто технички резерви.....	55
6.1.1. Бруто технички резервации по класи на осигурување.....	55
6.1.2. Структура на бруто технички резервации.....	56
6.2. Нето технички резерви	57
6.2.1. Нето технички резервации по класи на осигурување	57
6.2.2. Структура на нето технички резервации.....	58
7. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ	59

7.1.	Резултат од работењето	59
7.1.1.	Образложение на финансискиот резултат	59
8.	ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА	61
8.1.	Актива и пасива	61
8.2.	Капитал и резерви	62
V.	ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО	63
9.	УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	64
9.1.	Стратешки насоки од областа на управување со човечки ресурси	64
9.2.	Клучни активности од областа на управување со кадри во 2022 година	64
9.3.	Вработување и структура на вработени	64
9.3.1.	Вкупен број на вработени во Друштвото	65
9.3.2.	Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)	67
9.3.3.	Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование	67
9.3.4.	Вработени во Друштвото врз основа на возраст	68
9.3.5.	Вработени во Друштвото врз основа на пол	69
10.	ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА	69

I. ОБРАЌАЊЕ НА ГЕНЕРАЛНИОТ ДИРЕКТОР

Почитувани акционери, деловни партнери, соработници и пријатели,

Ми претставува особена чест да Ви се обратам и да го искажам моето задоволство по успешната измината деловна година, горда на успехите и достигнувањата, но пред се благодарна на тимската работа, која влева голема доверба за реализација на уште повисоки цели и подобри резултати во идниот период.

Во годината што измина работевме со целосна посветеност, професионалност и слух за потребите на нашите клиенти и вработени. Резултатите за 2022 година се пред се позитивен финансиски резултат од 100,7 мил денари, со што во однос на минатата година кога имавме негативен финансиски резултат, реализиравме пораст на добивката и ја потврдивме стабилната позиција на македонскиот осигурителен пазар. Бруто полисираната премија изнесува 1.072,9 милиони денари, што претставува раст од 14% во однос на минатогодишната реализација, притоа планираниот износ за 2022 е надминат за 3,9%.

Би сакала да се осврнам на неколку значајни карактеристики, кои претставуваат наш идентитет, на кој сме горди, кој не разликува од останатите осигурителни друштва и не мотивира се повеќе да вложуваме во нашите вистински вредности, да растеме, да се развиваме и тимски да постигнеме многу поголеми успеси во идниот период.

Фокус на нашите клиенти и соработници, кои во Сава осигурување препознаваат сериозен и стабилен партнер, со акцент на високо ниво на корпоративна култура, пред се заснована на транспарентно и тимско работење. Епитети кои ги оправдуваме со секојдневното, посветено работење, со континуираната комуникација, преку иновативните решенија со кои се олеснува процесот на соработка во секој сегмент од нашата дејност, преку сопствена станица за технички преглед, сопствен 24/7 контакт центар и сопствен асистентски центар за организација и координација на помош, преку креирање на осигурителни производи „по мерка“, преку брза и коректна исплата на штети, како и подготвеноста за брзи прилагодувања според потребите на нашите клиенти – бидејќи клиентот со нас, никогаш не е сам.

Фокус на вработените, единствено задоволен и исполнет тим, притоа поткрепен со квалитетно образование и искуство, може да понуди највисоко ниво на професионалност, соодветна понуда на осигурителни продукти, да го доближи осигурувањето до клиентите, притоа создавајќи позитивни искуства на клиентите во однос на целиот осигурителен процес, како и да допринесе за генерално чувство на пријатна работна атмосфера и здраво окружување. Оттаму, целосната посветеност кон вработените, вложување во нивната едукација и континуирана надоградба, преку бројни обуки, работилници и конференции, вложување во нивното задоволство, организирајќи друштвени настани, размена на искуства и создавање нови контакти на групациско ниво, тим билдинг, учество на спортски настани и корпоративни спортски игри. Во изминатиот период, голем дел од енергијата беше насочена кон развојот на нови сопствени кадри преку проектот Инкубатор, кој за нас е од исклучителна важност.

Фокус на дигитализација, оптимизација на интерните процеси и рационализација на трошоците, како неопходни процеси преку кои оптимално ги користиме нашите ресурси, ја збогатуваме нашата понуда и вредност и отвораме нови полиња и можности за натамошно развивање и подобрување.

Фокус на одржливиот развој, општествено одговорно дејствување – максимално посветени на проектот „Срце за светот“, организирани бројни настани за корпоративно волонтирање, грижа за средината, преку нејзино чистење и разубавување, активности во рурални средини, поддршка и помош на поединци и семејства на кои тоа им е потребно, крводарителски акции, активности за намалување на загадувањето, преку изоставување или постепено намалување на примената на сите практики во работењето, кои се штетни за средината, како и редовно следење на параметрите и трендовите на нашето подобрување во тој сегмент. Се вложуваат големи напори за будење на чувството и потребата за приклучување на секој поединец и стекнување на здрави навики кои ќе ни овозможат поубава средина за сите нас.

На крајот, оваа година беше година на предизвици и промени на кои најодговорно и најпрофесионално одговоривме, притоа остануваме убедени дека се движиме во вистинска насока за градење на подобра иднина за вработените, акционерите и за средината во која живеме.

Со тимот на Сава осигурување, кој и оваа година покажа дека е тим кој е спремен на се, тим кој е професионален и одговорен, подготвен за нови предизвици, нови промени и нови победи, со голема мотивација, се радуваме на годината која доаѓа, која е воедно наша роденденска - 30 години постеење на Сава осигурување.

Искрено,

Генерален директор,

Мелита Гугуловска

II. ИЗВЕШТАЈ ЗА УПРАВАТА НА ДИЈАЛТВОТО

1. ПОДАТОЦИ ЗА ЧЛЕНОВИТЕ НА ОДБОР НА ДИРЕКТОРИ

Одборот на Директори го сочинуваат шест членови во следниот состав:

МЕЛИТА ГУГУЛОВСКА, дипломиран градежен инженер, извршен член на

Одборот на директори на Друштвото, родена на 20.11.1966 година во Скопје, Р.Северна Македонија, пол женски, државјанство: македонско, датум на првично именување 24.07.2017 година, со дадена согласност за нејзино именување од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување на ден 14.09.2017 година, продолжена на ден 31.10.2018 година, како и нова согласност за новиот четиригодишен мандат на Извршниот член од ден 12.08.2020 година, за период од 05.09.2020 година до 05.07.2024 година, вработена во САВА осигурување, а.д. Скопје на работно место Генерален директор, дејност: неживотно осигурување, не членува во органи на управување и надзорни органи во други правни лица.

На 2-тата Мелита Гугуловска во 2022 година и е исплатен вкупен износ од 4.557.147,00 денари по основ на плата, надоместоци на плата, бонус, осигурувања и други права.

РОК МОЉК, дипломиран економист, претседател и неизвршен член на Одборот на

директори на Друштвото, роден на 20.04.1968 година во Постојна, Република Словенија, машки пол, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 08.02.2012 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Г-дин Рок Мољк е член на Управата на Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a. и Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a. – Косово и член на надзорните органи на САВА Покојнинска, Република Словенија и САВА пензиско друштво а.д. Скопје. Вработен во Позаваровалница САВА Ре, д.д. Љубљана, Р.Словенија, дејност: осигурување, на работно место овластено лице од Управата.

МИЛАН ВИРШЕК, дипломиран правник, неизвршен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 05.11.1968 година во Љубљана, Република Словенија, пол машки, без индивидуален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 25.03.2010 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Г-дин Милан Виршек е член на Управата на *Illyria Kompania e Sigurimeve sh.a.*, *Illyria Life Kompania e Sigurimit të Jëtës, sh.a.* – Косово и САВА Монтенегро а.д. Подгорица - Црна Гора и член на надзорните органи на САВА Покојнинска, Република Словенија и САВА пензиско друштво а.д. Скопје. Вработен во Позаваровалница САВА Ре, д.д. Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување, на работно место овластено лице од Управата.

ПЕТЕР СКВАРЧА, М-р за европски интеграции (дипломиран политиколог), неизвршен член на Одборот на директори, роден на 01.02.1975 година во Крањ, Република Словенија, машки пол, Државјанство: словенечко, датум на првично именување: 22.11.2011 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Г-дин Петер Скварча е член на Управата на Позаваровалница Сава д.д. Љубљана и член на надзорните органи на Заваровалница САВА д.д. Марибор, Словенија, САВА неживотно осигурање Белград, Србија и САВА пензиско друштво а.д. Скопје, Македонија. Вработен во Позаваровалница САВА, д.д. од Љубљана, Р.Словенија, дејност: реосигурување на работно место член на Управата.

НЕНАД ЈОВАНОВИЌ, Дипломиран машински инженер, неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 21.06.1966 година во Љубљана, Република

Словенија, машки пол, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 550 ЕУР во денарска противвредност, државјанство: македонско и словенечко датум на првично именување: 02.04.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Тој е вработен како Генерален секретар на Одборот на оснивачи на Друштвото ЕКОН ЕЛЕКТРОН.

САШО ТОНЕВСКИ, М-р за управување со цивилно воздухопловство (дипломиран политиколог), неизвршен и независен член на Одборот на директори на Друштвото, роден на 07.06.1971 година во Скопје, Република Северна Македонија, пол машки, со индивидуален квартален надоместок за членување во Одборот на директори на САВА осигурување во износ од 500 ЕУР во денарска противвредност, државјанство: Р. С. Македонија, датум на првично именување: 27.12.2019 година со мандат до 05.09.2020 година, како и реизбор со нов четиригодишен мандат од 06.07.2020 година до 05.07.2024 година. Тој е вработен и Управител на ТД Делфино Рент а Кар Дооел и ТД Делфино Травел Агенци Дооел.

2. РАКОВОДНИ ЛИЦА

- Сектор за продажба, Кристиан Лешков, директор;
- Сектор за развој и преземање на ризици, Елена Петровска, директор;
- Сектор за штети (проценка и ликвидација);
- Сектор за финансии и сметководство, Мирче Маринковиќ, директор;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија, Наташа Џидрова, раководител;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за наплата на побарувања, Јасмина Џартова, раководител;
- Самостојна служба за актуарски работи;
- Самостојна служба за ИТ, Александар Михајлоски, раководител;
- Самостојна служба за управување со ризици.

III. ДОСЕГАШЕН И ИДЕН РАЗВОЈ НА ДРУШТВОТО

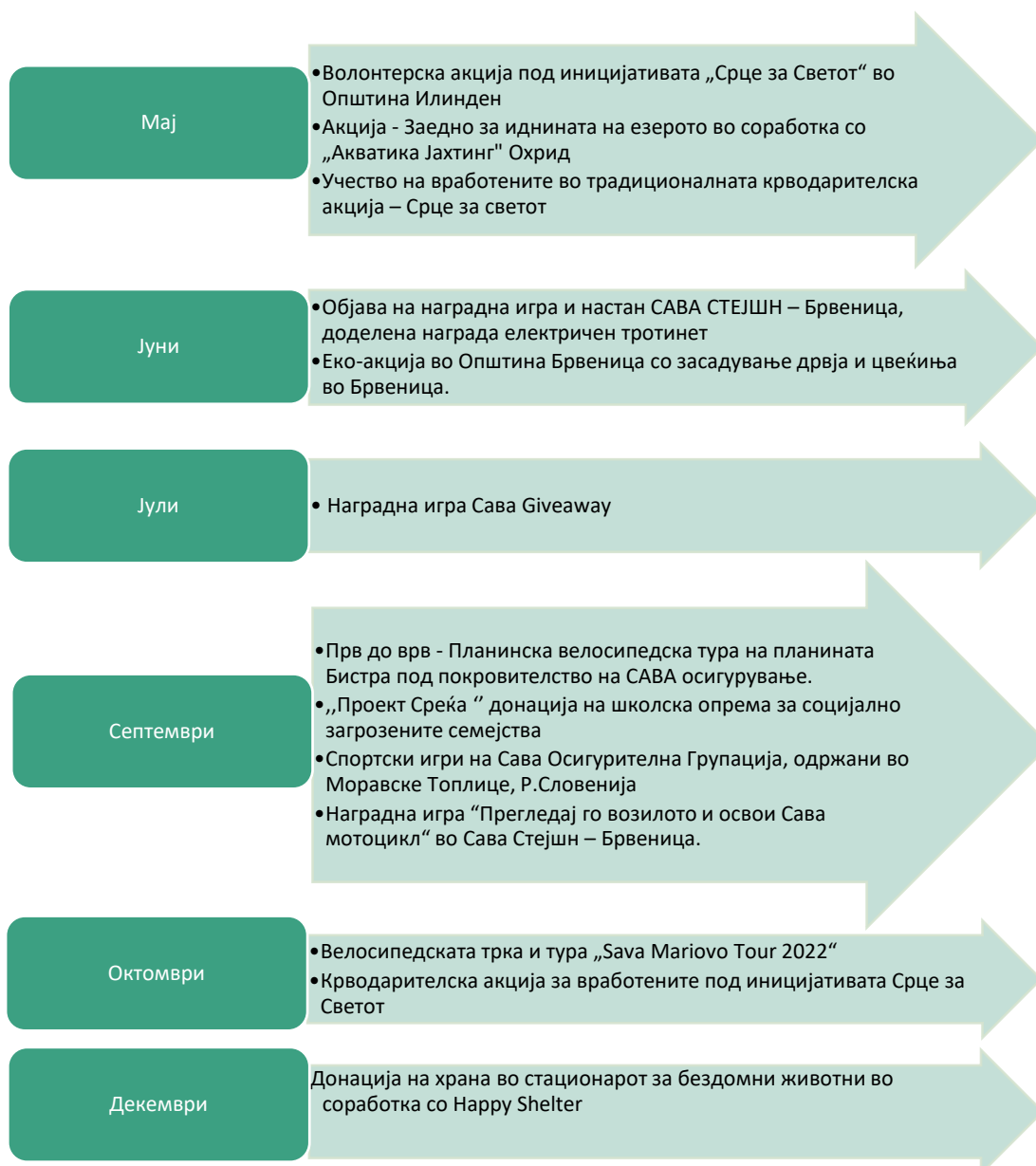
3. ИСТОРИЈА НА ДРУШТВОТО

3.1. НАЈВАЖНИ НАСТАНИ НА ДРУШТВОТО

Година	Најважни настани
1993	САВА осигурување, а.д. Скопје е основано како а.д. за осигурување ТАБАК – Скопје, на основачкото собрание одржано на 24.12.1993 година, со почетен капитал од 1 милион германски марки или 1000 обични акции со вредност од 1.000 ДЕМ по акција. После успешно спроведената втора емисија на акции, во текот на 1994 и 1995 година обезбеден е дополнителен капитал, со што вкупната главнина изнесувала 2.530.000 ДЕМ или 1.265.000 ЕУР. Со резервирање на 66,9% од остварената добивка во 2001 година и преку издавање на трета емисија на акции во 2002 година, акционерскиот капитал е зголемен за 3.010 акции, или за дополнителни 1.505.000 ЕУР.
2006	Во 2006 година сопственичката структура била распределена на 21 акционер, а 10 од нив контролирале 81% од вкупниот број на акции.
2007	Во почетокот на 2007 година SAVA RE Љубљана го откупила мнозинскиот пакет на акции, а во Ноември 2007 година Друштвото го промени името во Акционерско Друштво за осигурување САВА ТАБАК.
2008	Во Јануари 2008 година извршена е четвртата емисија на акции во износ од 230.000 ЕУР, со која се емитирани 460 обични акции, со цел усогласување со новите измени и дополнувања на Законот за супервизија на осигурувањето. Со овие измени основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР.
2011	На 10–ти Ноември 2011 година Друштвото се ребрендираше и го промени своето име во САВА осигурување а.д. Скопје. Со тоа Друштвото се унифицираше во својот корпоративен идентитет и лого со останатите придружни друштва на групацијата Сава Ре.
2013	Во август 2013 година Групацијата САВА РЕ стана сопственик на 100% од осигурителната компанија Заваровалница Марибор (Zavarovalnica Maribor) од Словенија, со што доживеа значајна трансформација и стана втората по големина осигурителна групација во регионот. Ова претставува остварување на важна стратешка цел – да се зацврсти позицијата на развиениот осигурителен пазар и да се воспостави бизнис модел кој е добро избалансиран во однос на локалните и светските трендови на осигурителниот пазар. Тоа се двата сегменти по кои групацијата ќе го очекува и најголемиот прилив, главно поради растот на премиите на осигурителниот пазар на Западен Балкан – чиј потенцијал е токму во неговата недоволна развиеност, а кој треба да обезбеди зајакнување на групацијата и поддршка на нејзината политика за дивиденда.
2014	На 22.12.2014 како целосна инвестиција на Друштвото беше основана станицата за технички преглед Сава Стејшн, која е уште една успешна приказна за словенечко-македонското партнерство и економска соработка. Сава Стејшн е нова членка на групацијата Сава Ре и проект на Сава осигурување а.д. Скопје. Станицата отпочна со работа во 2015 година со првичните резултати веќе ја зацврсти одличната позиционираност на Сава осигурување на македонскиот осигурителен пазар, но дава свој придонес во економскиот развој на општина Илинден, каде е лоцирана.
2015	Со вклучувањето на новата членка Заваровалница Марибор, групацијата од 2015 година планира значителен пораст на премијата и тоа, главно, на осигурителните пазари надвор од Словенија. Впрочем, главните цели на групацијата во наредните три години ќе бидат интеграцијата на осигурителниот пазар во Словенија и растот надвор од нејзините граници, поради што Сава Ре ќе биде во потрага по нови развојни можности во регионот.
2016	Во процесот на спојување на четири друштва за осигурување (Заваровалница Марибор, Заваровалница Тилија, Велебит осигурување и Велебит Животно осигурување), сите членови на групата Сава Ре се здружија и се формира нова осигурителна компанија под името Заваровалница Сава, д.д.
2017	На 24.07.2017 година, Собранието на акционери на Друштвото изгласа измени на Статутот на Друштвото, со кои бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото се зголеми од постоечките 5 на 7 члена, од кои 3 извршни членови, 3 неизвршни и 1 неизвршен и независен член. На ден 12.12.2017 година Сава Ре д.д. Љубљана потпиша договор за купување на 100% од акциите на НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Матичната куќа на САВА осигурување а.д. Скопје инвестира во развој на пензиското осигурување како дел од групацијата стратегија.
2018	Во март 2018 година, матичната куќа на Групацијата - Сава Ре д.д. ја доби согласноста од Македонската агенција за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување (МАПАС), како и сите останати одобрености од надлежните институции за аквизиција на компанијата НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со тоа се исполнети сите потребни услови за остварување на купопродажниот договор од 12 декември 2017 година.

	<p>На 13 март 2018 година со купување на Македонска берза, Сава Ре д.д. Љубљана се стекна со 21200 акции, односно 100% од акционерскиот капитал во НЛБ Нов пензиски фонд АД Скопје. Со влегувањето на пазарот за пензиско осигурување во Република Македонија Сава Ре д.д. ја оствари својата стратегија за проширување на дејноста и зацврстување на својата позиција во Западен Балкан.</p> <p>Македонските членки на групацијата Сава Ре - Сава осигурување а.д. Скопје и Сава пензиско друштво а.д. Скопје склучија важен стратешки договор за соработка во делот на вршењето на работи на маркетинг на пензиски фондови во продажната мрежа на Сава осигурување а.д. Скопје.</p>
2019	<p>Во мај 2019 година Групацијата чија членка е САВА осигурување а.д. Скопје - брендот Сава Ре го замени со Sava Insurance Group на англиски јазик.</p> <p>На 53-тата седница на вонредно Собрание на акционери одржана на ден 03.01.2019 год. е донесена Одлука за измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Овие измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје се изготвени со цел воведување нова класа - осигурување на кредити.</p> <p>На Годишното Собрание на акционери на Друштвото 54-та седница одржана на ден 02.04.2019 година, Собранието донесе Одлука за измени на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Со овие измени на Статутот се врши промена односно зголемување на бројот на членови на Одборот на директори на Друштвото. Потоа, се усогласува Статутот со корпоративните барања на Групацијата во која Друштвото е членка. Во целиот текст на Статутот се вршат измени со цел поедноставување на содржината на Статутот на препорака на внатрешната ревизија на Друштвото, а во согласност со локалните законски и подзаконски прописи. Покрај наведеното, во целиот текст на Статутот се врши усогласување со Уставните амандмани со кои се изврши промена на Уставното име на државата.</p> <p>Исто така на 56-тата седница на вонредно Собрание на акционери на Друштвото, одржана на 27.12.2019 година, Собранието на Друштвото донесе Одлука за измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Овие измени и дополнувања на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје се изготвени со цел намалување на бројот на извршни членови на Одборот на директори од постоечките 3 (три) извршни членови на 2 (два) членови, со кое намалување вкупниот број на членови на Одборот на директори од постоечките 8 (осум) членови се намалува на 7 (седум) членови. Намалувањето на бројот на извршни членови е како резултат внатрешната кадровска политика.</p>
2020	<p>Во текот на 2020 година Друштвото успешно се справи со предизвиците на Корона кризата и ширењето на Корона вирусот, се прилагоди на нови дигитални начини на работење и го подобри развојот на дигиталните системи и ИТ решенија.</p> <p>Во 2020 година истече постојниот мандат на сите членови на Одборот на директори и истиот состав беше реизбран со нов четиригодишен мандат.</p>
2021	<p>Во текот на 2021 година Друштвото продолжи успешно да се справува со предизвиците на Корона кризата, нови регулаторни барања и продолжи да работи на нови дигитални начини на работење, развој на дигиталните системи и ИТ решенија.</p>
2022	<p>Одборот на директори на САВА осигурување а.д. Скопје на својата 20-та седница одржана на ден 21.03.2022 година, ја констатираше оставката на Генералниот директор и Извршен член на Одборот на директори г-динот Ило Ристовски кој функцијата ја вршеше до 31.03.2022 година. На истата седница Одборот на директори ја избра г-ѓата Мелита Гугуловска за Генерален директор и Извршен член на Одборот на директори која функцијата ќе ја врши почнувајќи од 01.04.2022 година.</p> <p>На Годишното Собрание на акционери на Друштвото 61-ва седница одржана на ден 21.04.2022 година, Собранието донесе Одлука за измени на Статутот на САВА осигурување, а.д. Скопје. Со овие измени на Статутот се врши промена односно намалување на бројот на извршни членови на Одборот на директори на Друштвото. По промените се намалува вкупниот број на членови на Одборот на директори од 7 (седум) на 6 (шест) членови, од кои се намалија извршните членови од дотогашните 2 (два) на 1 (еден) извршен член.</p>

3.2. НАЈВАЖНИ НАСТАНИ ВО 2022 ГОДИНА

4. РАЗВОЈ ВО 2022 И ОЧЕКУВАН РАЗВОЈ ВО 2023

4.1. ВИЗИЈА, МИСИЈА И ВРЕДНОСТИ

МИСИЈА	 <ul style="list-style-type: none"> • Обезбедуваме континуитет во сигурноста, ги следиме во чекор сите новитети и потреби на осигурителниот пазар, се со цел поуспешно и поефикасно работење на Друштвото. 	 <ul style="list-style-type: none"> • Да бидеме осигурително друштво кое на домашниот пазар ќе го препознаваат како сериозен партнер кој нуди услуги со највисок квалитет и сигурност. 	 <ul style="list-style-type: none"> • Ние сме посветени кон клиентите, иновативни, професионални и етични, ние сме успешни во работењето, одговорни кон околината, ние имаме приврзани и задоволни вработени и заедно го градиме угледот на Друштвото.
---------------	--	--	--

4.2. ПРОФИЛ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. со седиште во Скопје е подредено друштво на Позаваровалница САВА д.д Љубљана, која има доминантно учество од 93,86% во неговиот акционерски капитал.

Име:	САВА осигурување, а.д. Скопје
Седиште:	Ул. Загребска бр.28 А, 1000 Скопје
Телефон:	+389 (2) 5101 500
Телефакс:	+389 (2) 5101 502
Web страна:	www.sava.mk
Матичен број:	4778529
Основна дејност:	Неживотно осигурување
Година на основање:	1993
Основен капитал:	234.072.672 МКД (3.805.905 ЕУР)
Број на обични акции	18.326
Удел во капиталот:	Позаваровалница Сава, д. д. Љубљана: 93,86%
Органи на управување:	
Генерален директор:	Мелита Гугуловска
Одбор на директори:	

<i>Претседател:</i>	<i>Рок Мољк</i>
<i>Членови:</i>	<i>Милан Виршек</i>
	<i>Петер Скварча</i>
	<i>Ненад Јовановиќ</i>
	<i>Сашо Тоневски</i>
	<i>Мелита Гугуловска</i>
<i>Управувачка поврзаност:</i>	<i>Подредено друштво</i>

4.3. ДЕЈНОСТ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување, а.д. Скопје обавува работи од дејноста на неживотно осигурување, со која обезбедува сигурност за клиентите, економска заштита на имотот, возилата и лицата од ризици и гарантира добро работење со капиталот.

Врз основа на Решение бр.18-23977/8-02 од 28.03.2003 година, Друштвото има дозвола за вршење на работи за осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- Осигурување од последици на несреќен случај-незгода;
- Здравствено осигурување кое не е покриено со задолжителното здравствено осигурување;
- Осигурување на моторни возила (каска);
- Осигурување на шински возила (каска);
- Осигурување на воздухоплови (каска);
- Осигурување на пловни објекти (каска);
- Осигурување на стоки во превоз (карга);
- Осигурување на имот од пожар и природни непогоди;
- Други осигурувања на имот;
- Осигурувања од одговорност од употреба на моторни возила;
- Осигурувања од одговорност од употреба на воздухоплови;
- Осигурувања од одговорност од употреба на пловни објекти;
- Општото осигурување од одговорност;
- Осигурување на кредити;
- Осигурување на гаранции;
- Осигурување од финансиски загуби;
- Осигурување на правна заштита;
- Осигурување на туристичка помош за лица кои се соочуваат со проблеми при патување.

Основната дејност на Друштвото е поврзана со:

- склучување и исполнување на договори за неживотно осигурување;
- склучување и исполнување на договори за соосигурување.

Работењето се одвива преку:

- Сектор за развој и преземање на ризици;
- Сектор за продажба;
- Сектор за штети;
- Сектор за финансии и сметководство;
- Сектор за општи и правни работи;
- Самостојна служба за внатрешна ревизија;
- Самостојна служба за наплата на побарувања;
- Самостојна служба за контролинг;
- Самостојна служба за актуарски работи,
- Самостојна служба за управување со ризици,
- Самостојна служба за ИТ,
- Самостојна служба Контакт центар и
- Самостојна служба за човечки ресурси.

Според обемот и видот на работата Секторите имаат оптимален капацитет за квалитетно извршување на работењето и располагаат со кадар кој има повеќегодишно искуство и знаење, потврдена стручност и компетентност за обавување на работите од областа на осигурувањето.

Стратешка определба на Друштвото е развој на своите вработени, подобрување на квалитетот и перформансите во осигурувањето и зголемување на учеството на осигурителниот пазар.

Делувањето на Друштвото е во согласност со принципите на корпоративното управување преку кое се изразува сигурност, доверба, транспарентност и рејтинг. Потврда за успешното работење се досегашните достигнувања на домашниот пазар и високата позиција во осигурителната дејност во државата.

4.4. ПОЗНАЧАЈНИ СЛУЧУВАЊА ЗА 2022 ГОДИНА

Деловната 2022 година се смета за далеку постабилна година во споредба со изминатите две години, кога на глобално ниво се соочивме со пандемија со коронавирус, која во голема мера го забави стопанството и економскиот развој и предизвика потреба за драстични промени во дотогашниот начин на дејствување. И покрај воочливото раздвижување на сите процеси во сите сегменти, вклучувајќи го и пазарот на осигурување, сепак и понатаму се чувствуваат одредени последици од изминатиот период, дополнително и влијанието од новите предизвици кои произлегоа од актуелната војна помеѓу Русија и Украина, енергетската криза, што надоврзано на пандемиските случувања доведоа до општо влошување на макроекономската ситуација, драстичен раст на стапките на инфлација, што ја намали куповната моќ на луѓето, што во крајна линија претставуваше потенцијална опасност за продажбата на одредени осигурителни покритија. Сето тоа ја изнуди потребата за брзо прилагодување на новиот начин на функционирање, дополнителна реорганизација, преземање на брзи активности за справување со настанатата ситуација и спречување на потенцијални негативни влијанија, без притоа да се наруши ефикасноста и континуитетот на работењето. Како позитивен момент од севкупната ситуација произлезе забрзаното унапредување на процесот на дигитализација и оптимизација на интерните процеси што овозможи друштвото, покрај сите предизвици и промени, успешно да одговори на сè поголемите барања на модерниот пазар и воедно да го одржи волументот на работа и да пласира нови продукти.

Во изминатиот период големо значење се придаде на рационализацијата на трошоците, како поле на кое што може да се дејствува. За таа цел беа преземени повеќе активности кои дадоа видливи резултати. Реорганизирање на продажната мрежа, преиспитување на оправданоста на набавките и изоставување на ненеопходните трошоци, без притоа да се наруши секојдневното работење, континуирано следење на оперативните трошоци, преземање активности за рационализација на работните процеси во координација со одговорните лица, позитивно влијаеше на продуктивноста на подружниците и истовремено допринесе за намалување на трошоците на друштвото во време кога тоа беше од клучно значење.

Покрај сите случувања, друштвото успеа да го одржи својот континуитет во работењето, реализирајќи раст на бруто полисираната премија од 14% во однос на 2021 и надминување на планираниот износ за 3,9%. Професионално и експедитивно се сервисираа барањата по штетни настани. Притоа, не се изостави фокусот кон клиентите, развивање на понудата, збогатување на комуникацијата и зголемување на клиентското задоволство. Се задржа целосната посветеност кон вработените, инвестирање во нивното знаење, компетенции и задоволство. Се реализираа настани во склоп на групациските проекти и самостојни активности во делот на одржлив развој. Финално, 2022 годината ја завршуваме со позитивен финансиски резултат по одданочување во износ од 100.754.309 денари, што е показател за успешно справување со предизвиците со кои се соочивме и дополнителна мотивација за уште поуспешни идни периоди.

4.5. РАЗВОЈ ВО 2022

Со цел да ја задржиме стекнатата позиција и во услови на светска криза која во голема мера го забави стопанството и економскиот развој, поставивме стабилни односи, воведовме нови практики и брзо се вклопивме во новонастанатата ситуација. Притоа, и покрај многубројните промени во начините на работење, Друштвото одговори на сè поголемите барања на модерниот пазар и воедно го одржа волументот на работа и пласираше нови продукти.

Во текот на годината редовно беа разгледувани од страна на Одборот на директори извештаи за измени во правната регулатива во Република Северна Македонија, како и Извештаи за ревизија на усогласеноста на Друштвото со прописите и се следеше остварувањето на препораките дадени од Службеникот за усогласеност со прописите (compliance officer). Беа усвојувани нови акти на деловна политика или се вршеше измена и дополнување на постоечките. Беа усвојувани нови интерни акти на Друштвото или се усогласуваа постоечките со измените во законската регулатива и со изменетите оперативни процедури.

Во своето работење перманентно ги следиме современите европски и светски трендови и воведуваме иновации во согласност со светските стандарди. Во фокусот на нашето работење и понатаму остануваат осигурениците, како и придонесот за развојот на економијата во земјата. Вложувањето во квалитетот, знаењето и вештините се компаративна предност и придобивка за клиентите/осигурениците, акционерите и вработените.

Друштвото во работењето се базира на следните вредности:

- Доверба и интегритет;
- Задоволство на клиентите;
- Продукти кои се формираат според потребите на клиентите;
- Грижа за угледот и напредокот на Друштвото;
- Користење на вкупните способности и капацитет, за развој и остварување на добри резултати во работењето;
- Задоволство и лојалност на вработените;
- Компетентност и одговорност во работењето;
- Транспарентност во работењето;
- Тимско и успешно работење.

4.6. ОЧЕКУВАН ИДЕН РАЗВОЈ ВО 2023

Како и во изминатите години и во 2023 година се планира развој на постоечките производи и воведување на нови продукти кои ќе ја зајакнат конкурентската предност на компанијата, при што квалитетот на понуденото покритие и понатаму останува носечки елемент на развојот.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, притоа на нашите осигуреници ќе им обезбедиме најдобри услуги и целокупен сервис во поглед на водење на осигурувањето и ризикот.

Посветеноста кон вработените, континуираното вложување во нивните компетенции, знаења, поддржување на нивниот раст и развој и во идниот период ќе претставува клучен сегмент од кој веруваме дека произлегува квалитетот, стабилноста и растот на нашата компанија, воедно правејќи ја Сава осигурување посакувана средина за вработените, клиентите и соработниците.

Дејствувањето на Сава Осигурување во 2023 година е во насока на исполнување на поставените стратешки цели за периодот 2023-2027, кои се во склоп на остварување на главните приоритети на Групацијата Сава. Во нашиот фокус и понатаму се нашите клиенти и нашата цел е понуда на најсоодветен осигурителен прозивод и севкупно позитивно искуство, што во целост ќе одговори на нивните потреби, префернции и во крајна линија ќе доведе до задоволни осигуреници. Значајно внимание се посветува на дигитализацијата, на новите форми на работење кои ги наметнува новото време со кое постојано држиме чекор, притоа ги користиме сите предности што овие новитети ги нудат, што ни овозможува конкурентност на пазарот и ни дава можност да ние самиот го трасираме нашиот пат, притоа да наметнуваме нови трендови и очекувања од осигурителната дејност.

Сите споменати нови форми на работење, но и сега веќе изменетото секојдневие, придружени со ситуациите, кризите, непријатностите со кои сите ние се соочивме изминатите неколку години, доведоа до неопходно преиспитување на работните процеси и навики, оттаму рационализација на бизнис процесите се постави како важна цел во нашето работење. Посветеноста кон оваа проблематика допринесе за поефикасна употреба на технологиите, ресурсите, што во крајна линија ни овозможи издигнување на процесите на повисоко ниво, побрза и побогата комуникација со клиентите и намалување на фиксните трошоци, што пак ослободи средства кои можат да се пренасочат за натамошен раст, равој и збогатување на вистинските вредности на компанијата. Од сите наведени причини, дел од нашиот фокус останува на рационализацијата на бизнис процесите и во идниот период.

Сава осигурување, како и во целина, Осигурителната Групација Сава, секогаш одржувале близок контакт со своите осигуреници, соработници и се грижеле за општото добро, но тоа не би било доволно доколку не правиме нешто што ќе има поголема додадена вредност за поширокото окружување. Од таа причина одржливиот развој, преку грижа за средината, за луѓето, наметнување добри навики и практики, организација на бројни настани, високо котира помеѓу нашите приоритети и секој еден вработен се залага во иднина да има уште поголем допринос за благосостојбата на сите нас.

4.7. ОПИС НА ГЛАВНИТЕ ОПАСНОСТИ И НЕСИГУРНОСТИ СО КОИ СЕ СООЧУВАШЕ ДРУШТВОТО

Во 2022 година на македонскиот осигурителен пазар, кој се уште спаѓа во категоријата на неразвиени осигурителни пазари, се повеќе се чувствува силна конкуренција и борба на пазарот. Покрај силната конкуренција, САВА осигурување успешно се бори на пазарот, остварува напредок заклучно со четвртиот квартал на 2022 година го зазема четвртото место според вкупната бруто полисирана премија во Република Северна Македонија со 10,2% пазарно учество.

Очекуваме конкуренцијата и во наредниот период да биде силна, беспопштедна и поагресивна, поради што ќе биде неопходно да се инвестира многу повеќе во развојот, квалитетот и маркетингот.

Главни оперативни опасности со кои се соочивме во 2022 година:

- последиците од коронавирусот, војната, енергетската криза;
- нелојална конкуренција;
- ниска куповна моќ;
- мал финансиски пазар;
- низок степен на ликвидност на стопанските субјекти;
- општ тренд на намалување на премиските стапки, особено за учество на тендерите, кои ја кршат економската логика и рентабилноста на работењето;
- општ тренд на зголемување на просечната провизиска стапка на пазарот.

5. КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

5.1. СТРЕТЕШКИ НАСОКИ НА ДРУШТВОТО

Во 2022 година активно се работеше на усовршување на дигитализацијата на процесите, воведување современи методи и организација на работењето, прилагодување на новото нормално работење, но истовремено и на подобрување на квалитетот на осигурувањето. Исто така, динамично се развиваше процесот на воспоставување на сигурни и доверливи односи со клиентите. Проектот за непосредно и системско поврзување со осигурениците и задоволување на нивните интереси, односно обликување на процесот на работење според потребите и интересите на клиентите, успешно се развива и останува важна задача и во идниот период.

И понатаму ќе се развиваат конкурентските предности на пазарот, ќе се вложува во квалитетот на понудите и во продажната мрежа. Во технологијата на работењето ќе се имплементираат нови современи методи на работење, но пред се ќе се вложува во знаењето, вештините и односите со вработените. На овој начин ќе обезбедиме сигурна иднина за нашите клиенти, акционери и вработени.

Квалитетот на услугите и потребите на осигурениците секогаш ќе бидат на прво место во работењето на Друштвото, притоа на нашите клиенти (осигуреници) ќе им обезбедиме најдобри услуги, целокупно сервисирање од аспект на управување со осигурувањето и ризикот, како клучни фактори кои го гарантираат идниот развој, притоа традицијата и високиот рејтинг, заедно со кадровската екипираност, се основа за натамошен успешен развој на САВА осигурување.

Долгорочни развојни цели на Друштвото:

- Постојан развој и раст на Друштвото како афирмирана осигурителна компанија, која е силно етаблирана на македонскиот пазар;
- Заштита на интересите на акционерите, осигурениците и на вработените, одржување и зголемување на стабилноста и финансиската моќ;
- Поефикасно и подинамично работење и целосна ориентираност кон корисниците и пазарот;
- Зголемување на квалитетот и на финансиската сила на Друштвото;
- Зголемување на довербата и рејтингот на Друштвото и подобрување на перформансите на Друштвото;
- Унапредување на работењето и развивање модел на корпоративно управување.
- Фокус кон клиентите
- Развој на постоечките и воведување на нови канали на продажба
- Развој на нови производи и услуги во осигурувањето
- Развој на нови и постоечки помошни услуги
- Препознавање на пазарот и употреба на модерни пристапи и нови технологии за продажба
- Подобрување на продуктивноста и економичноста
- Синергија со другите компании во осигурителната Групација Сава:

5.2. ИСПОЛНУВАЊЕ НА ДЕЛОВНИТЕ ЦЕЛИ

Ефектите од пост-пандемската криза, сите направени прилагодувања и последиците од истите, во комбинација со новите предизвици кои произлегоа од актуелната војна помеѓу Русија и Украина, енергетската криза, допринесоа да 2022 година биде специфична деловна година со потреба за нов, соодветен пристап на делување како единствен начин за постигнување на посакуваните резултати.

Реализираната бруто премија во износ од 1.072.970.822 денари го надминува усвоениот план на Друштвото за 2022 година за 3,9%, додека во однос на минатата година реализиран е раст од 14,0%. Во однос на планот на бруто ликвидации имаме надминување за 3,0%, притоа одржувајќи речиси идентично ниво како минатата година (+0,2%).

Главните активности беа насочени кон остварување на следните принципи во осигурителното работење:

- Квалитетни услуги кои ќе ги задоволат потребите на осигурениците;
- Постојана ликвидност во работењето;
- Задржување на постоечкиот обем на работа и зголемување на осигурителното портфолио со придобивање на нови осигуреници;
- Афирмирање на работењето, обезбедување поповолни услови на осигурување, работа според пазарните услови и постоечката конкуренција;
- Максимална сигурност во исплатата на штетите на осигурениците и нивна што пореална проценка, со цел заштита и задоволување на интересите на осигурениците;
- Зголемување на ангажираноста, професионалноста и лојалноста на вработените во вршењето на осигурителните услуги;
- Прилагодување на условите и тарифите во согласност со техничкиот резултат;
- Развивање и јакнење на софтверската поддршка;
- Одржување на финансиската стабилност и обезбедување на профит за акционерите и за Друштвото.

5.3. ОВЛАСТЕНИ РЕВИЗОРИ

Собранието на акционери на Друштвото на својата 62-ра вонредна седница, одржана на ден 22.08.2022 година донесе Одлука, Друштвото за ревизиски, консалтинг и даночни услуги ДИЛОИТ ДОО Скопје да изврши ревизија на Годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото за деловната 2022 година. Врз основа на Одлуката, Друштвото побара и доби согласност од Агецијата за супервизија на осигурување за овластениот ревизор Друштвото за ревизиски, консалтинг и даночни услуги ДИЛОИТ ДОО Скопје да врши ревизија за деловната 2022 година.

5.4. МАТЕРИЈАЛНИ ФАКТОРИ НА РИЗИК

САВА осигурување ја креира политиката за управување со ризиците согласно прописите за управување со ризиците на Групацијата и според Законот за супервизија на осигурување, водејќи сметка за потребното ниво на обемот на капиталот, маргината на солвентноста, износот на техничките резерви, вредноста на средствата, вложувања и локализацијата на средствата кои ги покриваат техничките резерви.

Службата за управување со ризици ги идентификува, мери и проценува ризиците на кои е изложено Друштвото во своето работење, односно управува со истите така што се обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризици, без притоа да го загрози капиталот и работењето на Друштвото. Воедно, обезбедува соодветна заштита на интересите на осигурениците, корисниците на осигурувањето, третите оштетени лица и другите доверители на Друштвото, во согласност со Законот, Политиката за управување со ризици и внатрешните акти на Друштвото.

Во 2022 година, како и изминатите две години за случувањата поврзани со КОВИД-19, Друштвото продолжи да работи во услови предизвикани од светската пандемија и нестабилноста на пазарот на осигурување и истите влијааа на работењето и оценувањето на ризиците. Со стивнување на последиците предизвикани од пандемијата, во 2022 година започна нова геополитичка криза која беше предизвикана од војната во Украина и која го дестабилизираше пазарот и понудата и побарувачката на основните животни продукти, што се одрази и на целокупната потрошувачка во општеството. Најголеми фактори кои што влијааа во зголемувањето на одредени ризици се нелојалната конкуренција и послабата куповна моќ на осигурениците предизвикана од почетокот на годината со нагорен раст на инфлацијата, која со себе повлекува зголемување на каматни стапки од страна на Народната банка. Дополнително како предизвик се јавуваат и зголемените цени на сите енергенти кои влијаат на секојдневно функционирање на граѓаните и компаниите. Навременото детектирање на сите овие ризици и областите кои имаа најголемо влијание за работењето на Друштвото допринесе за минимизирање на последиците и одржување на процесот на работа во границите на нормалното работење. Поради тоа и изложеноста на ризиците во Друштвото оваа година беше во помал обем од претходната година. Во процесот на оценување на ризиците секогаш беа вклучени и влијанијата на горенаведените фактори за зголемувањето или намалувањето на ризикот и мерките кои се преземаат за негово регулирање. Управувањето и оценувањето на ризиците во изминатиот период беше во согласност со измените на законската регулатива донесена од законодавецот и регулаторот (АСО).

Во директна корелација со падот на Бруто домашниот производ и инфлацијата, Друштвото предвиди оперативен ризик од пад во своето работење кој не се случи. Кризата со пандемијата во

2022 година немаше веќе влијание на определни класи на осигурување, како зелената карта, патничкото осигурување и транспортот и овие класи на осигурување се продаваа без ограничувања и беше забележан раст во целокупната премија во однос на претходната година. Во периодот кој следи не очекуваме на кој било начин да биде загрозната солвентноста на компанијата, стапката на солвентност на компанијата останува висока. Целокупната макроекономска и инфлациска криза немаше голем импакт на пазарните ризици, но и минимален импакт на ликвидносните ризици. Исто така, сметаме дека ликвидносниот ризик во компанијата е добро управуван и не очекуваме значително зголемување на овој ризик во следните 12 месеци, така што претпоставката за функционална компанија продолжува да важи. Нашата претпоставка се заснова на готовинскиот тек што се очекува од основната дејност и составот на инвестициското портфолио, што може да обезбеди доволна ликвидност за долг период на тешки услови.

Постојаните следења на состојбите и трендовите од страна на Управата доведоа до стабилно работење и брзи реакции и прилагодувања на новите ситуации.

Управата смета дека неизвесноста поврзана со инфлаторните и макроекономски предизвици остануваат присутни и во 2023 година, и целокупното работење ќе продолжи да се одвива во не' толку поволна економска ситуација предизвикана од зголемени трошоци и послаба куповна моќ на населението, но сепак се очекува раст на целокупната премија и стабилно работење на Друштвото.

Процедурите, инструкциите, постапките и дејствата со кои Друштвото управува со ризиците опфаќаат квалитативен и квантитативен начин на управување со истите.

Управувањето со ризиците е во согласност со прописите, правилата на структурата, добрите деловни обичаи и деловната етика.

Друштвото во своето работење е изложено на следните ризици:

- Ризик од неисполнување на обврски од договорени страни
- Ризик од осигурување
- Пазарен ризик
- Оперативен ризик
- Ликвидносен ризик
- Стратегиски ризик

Самостојната служба за управување со ризици заедно со Органот на управување на Друштвото преземаат мерки за отстранување на наведените ризици и со нив управуваат на следниов начин:

Ризик од осигурување - Друштвото ги елиминира и смалува ризиците на осигурување на тој начин што се прави адекватна процена на ризикот кој се превзема во осигурувањето. Воедно, Друштвото се грижи за адекватно одредување на премијата, како од аспект на висината, така и во однос на структурата.

САВА осигурување адекватно го утврдува и нивото на самопридржајот, при што вишокот на ризик над самопридржајот го пренесува во реосигурување. Друштвото настојува да избере оптимално реосигурување и при тоа многу се води сметка за рејтингот на реосигурувачот.

Исто така, Друштвото адекватно ги утврдува техничките резерви, при што, како и до сега, на овој ризик му се пристапува со големо внимание. Ова се обезбедува со употреба на прилагодени актуарски методи и анализи.

Пазарен ризик - При прилагодувањето, спрема барањата на корисниците на услугите од осигурувањето, Друштвото води сметка за нивната адекватност. Воедно, Друштвото се спротиставува на нелојалната конкуренција, во согласност со прописите, кои ја регулираат оваа област. САВА осигурување ги превзема сите можни мерки да обезбеди адекватно управување со имотот и обврските. При тоа, посебно се води сметка да се обезбеди адекватна заштита од промена на каматните стапки, промена на цената на хартиите од вредност, промена на цената на недвижностите и др.

Оперативен ризик - Друштвото перманентно ги проверува внатрешните процедури и прописи, со што се отстрануваат и намалуваат можностите за пропусти во работењето. Воедно, се настојува на добра организациска поставеност и систематизација на работните места.

Ликвидносен ризик - Друштвото перманентно ја следи солвентноста и ликвидноста на компанијата во работењето, соодветно управува со средствата и обврските. Врши правилна проценка, евидентирање, презентирање и транспарентност во објавување на вредноста на средствата, изворите на средства, како и приходите, расходите и резултатите од работење.

Ризик од неисполнување на обврски од договорните страни - Друштвото перманентно го следи ризикот од неисполнување на обврските - ризик дека издавачот на обврзници нема да е во можност во целост да ја подмири обврската, неисполнување на обврски по договори за реосигурување и др. Исто така континуирано се следи ризикот од намалување на кредитниот рејтинг на комингентите.

Стратегискиот ризик - Друштвото го контролира и управува на тој начин што врши следење и отстранување на можностите од појава на ризик од неочекуван пад на вредноста на компанијата како резултат на негативен ефект од менаџерска одлука, промени на бизнис средината како и промена во развојот на пазарната економија.

Постојниот информатички систем постојано се надградува и прилагодува спрема потребите на Друштвото.

5.5. ЗДЕЛКИ СО ЗАИНТЕРЕСИРАНА СТРАНА

Друштвото во 2022 година изврши избор на реосигурителна компанија со цел да обезбеди реосигурително покритие за деловната 2023 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за

реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2023 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата.

5.6. ГОЛЕМИ ЗДЕЛКИ

Во 2022 година Друштвото нема склучено голема зделка.

5.7. ИЗМЕНИ ВО ОСНОВНАТА ГЛАВНИНА И ВО РЕЗУЛТАТИТЕ ЗА ИЗВЕШТАЈНИОТ ПЕРИОД

Во 2022 година не настанале промени во основната главнина на Друштвото, па соодветно на тоа немало никакво влијание од таков карактер на резултатите на Друштвото.

5.8. ПРОМЕНА ВО СОПСТВЕНИЧКАТА СТРУКТУРА

Во 2022 година нема промена во акционерската структура на САВА осигурување а.д. Скопје.

5.9. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ И СОПСТВЕНИЧКА СТРУКТУРА

На ден 31.12.2022 година акционерскиот капитал на САВА осигурување а.д. Скопје изнесува 3.805.905 ЕУР. Акционерскиот капитал на САВА осигурување е поделен на 18.326 обични акции со номинална вредност на 1 акција од 207,68 ЕУР. Една обична акција дава право на еден глас во Собранието на акционери на САВА осигурување, а.д. Скопје. Акционерите - сопственици на обични акции од САВА осигурување, а.д. Скопје ги имаат следниве права од акциите, и тоа:

1. Право на глас во Собранието на Друштвото,
2. Право на исплата на дел од добивката (дивиденда) и
3. Право на исплата на дел од остатокот на ликвидационата, односно стечајната маса на Друштвото.

Табела 5.9.1. Акционерска структура

Акционер	Број на акции	Номинална вредност на акциите (еур)	Структура %
Позаваровалница САВА Д.Д. Словенија, Љубљана	17.201	3.572.268	93,86%
Друштво за услуги МТ ДОО Штип – во стечај	920	191.064	5,02%
Крсте Таневски	135	28.037	0,74%
Премиум Инвест Дооел Увоз-Извоз Скопје	46	9.553	0,25%
Југотутун АД Скопје	13	2.700	0,07%
Ѓорѓи Јованов	11	2.284	0,06%
ВКУПНО	18.326	3.805.905	100,0%

Членовите на Одборот на директори немаат сопственост на акции во акционерскиот капитал на САВА осигурување.

Табела 5.9.2. Учество на правни и физички лица во акционерската структура

Акционери	Број акции	% во сите издадени акции
Правни лица	18.180	99,2%
Физички лица	146	0,8%
Фондови	-	/
ВКУПНО	18.326	100,0%

Денес САВА осигурување е дел од групацијата на САВА осигурителна група која е една од најголемите осигурителни групации во Централна Европа. Привилегијата да се биде дел од ваква групација е многукратна. Покрај сигурноста која ја има клиентот, тука е и многугодишното искуство во осигурителната сфера, но и перспективата за воведување на нови развојни начини на продажба на нашиот осигурителен пазар.

Изминатите периоди не потсетија на комплексноста на управувањето со ризикот, што всушност е задача која што никогаш не е завршена. Исто така, се испостави дека глобализацијата сепак содржи позитивни и негативни импликации за речиси секоја економија и секоја компанија.

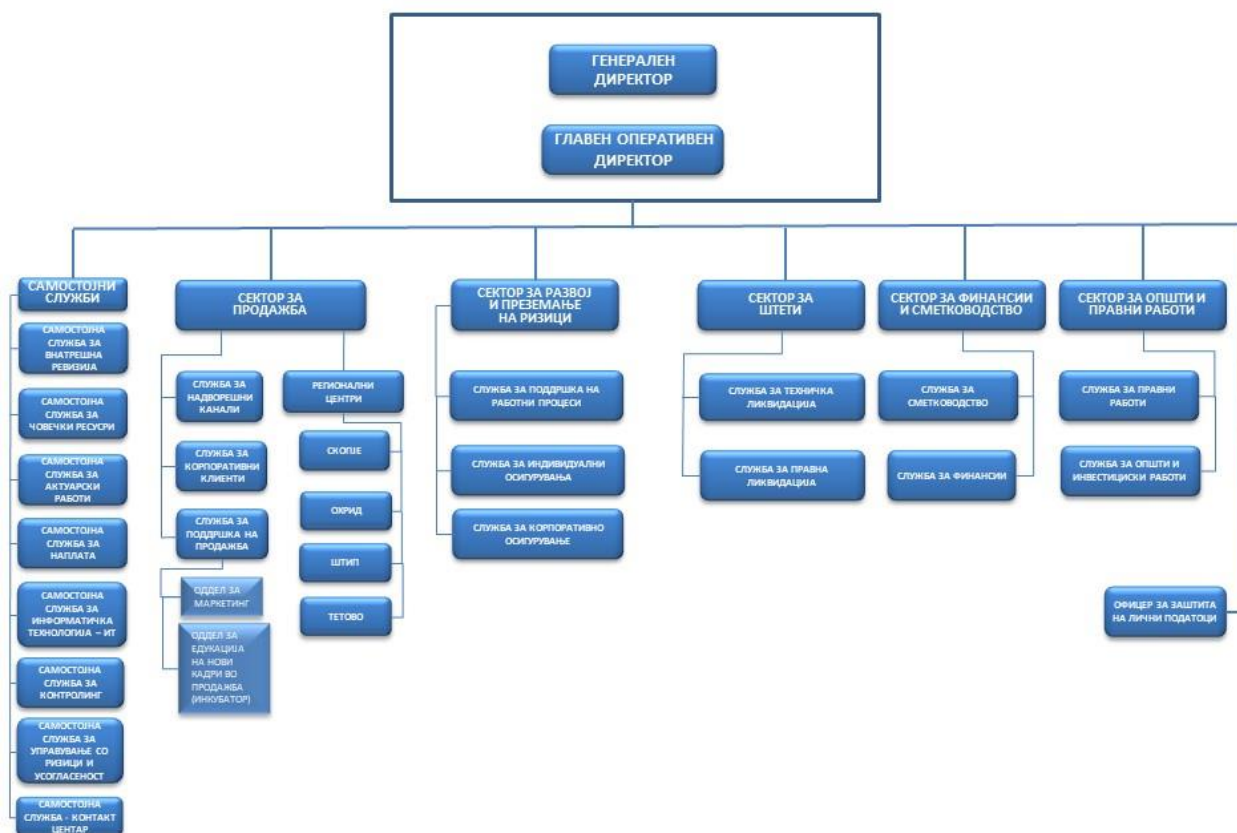
САВА осигурителната група ја задржа својата бонитетна оцена А со прогноза „стабилна“, според евалуацијата од компанијата S&P Global Ratings од септември 2022 година, и според AM Best со рејтинг А од септември 2022 година.

Слика 5.9.1. Групација Сава Ре

5.10. ОРГАНИЗАЦИОНА ШЕМА

Слика 5.10.1.. - Организациона структура

5.11. ПОДРУЖНИЦИ НА ДРУШТВОТО

САВА осигурување а.д. Скопје на крајот на 2022 година располага со 44 подружници низ Република Северна Македонија, и тоа со следниве локации:

1. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автокоманда*, со седиште во Скопје на ул.624 бр.1 Скопје
2. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Автобуска Станица*, со седиште во Скопје на ул.Никола Карев бр.20 Скопје
3. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Берово*, со седиште во Берово, на ул.23-ти Август бб Берово
4. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Битола*, со седиште во Битола, на ул.Борис Кидрич бр.8/1-1, Битола
5. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Велес*, со седиште во Велес, на ул.Владимир Назор бр.2 Велес
6. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Винаца*, со седиште во Винаца, на ул.Кирил и Методиј бр.23 Винаца,

7. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Гевгелија*, со седиште во Гевгелија, на ул.Маршал Тито бр.55 Гевгелија
8. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Гостивар*, со седиште во Гостивар, на ул.Никола Парапунов бр. 104 Гостивар
9. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Гостивар 1*, со седиште во Гостивар, на ул.Гоце Делчев бр.22 Гостивар
10. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Грација*, со седиште во Скопје, на ул.Максим Горки бр.19 Скопје
11. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Дебар*, со седиште во Дебар на ул.Братство Единство бр.1, Дебар
12. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Делчево*, со седиште во Делчево, на ул.Булевар Македонија бб Делчево
13. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Дирекција*, со седиште во Скопје, на ул.Загребска бр.28А Скопје
14. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Илинден*, со седиште во Скопје, на ул.Трница бр.1 Скопје
15. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Каменица*, со седиште во Каменица, на ул.Александар Македонски бр.11/2-1 Каменица
16. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Карпош*, со седиште во Скопје на ул.Булевар Партизански одреди бр.62/2-13 Скопје
17. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кавадарци 1*, со седиште во Кавадарци, на ул.Ц. Поп-Ристов бр. 7 1/1-1, Кавадарци
18. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кичево*, со седиште во Кичево на ул.бул.Ослободување бр.81 Кичево
19. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кочани 1*, со седиште во Кочани на ул.29-ти Ноември бр.1-3 Кочани
20. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Крива Паланка*, со седиште во Крива Паланка на ул.Маршал Тито бр. 1/7 Крива Паланка
21. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово*, со седиште во Куманово, на ул.Ленинова бр.2 лок.4 Куманово
22. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово 1*, со седиште во Куманово, на ул.Козјачка бр.7, Куманово
23. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Куманово 2*, со седиште во Куманово, на ул. 11-ти Октомври бр.1/3 Куманово
24. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Кривогаштани*, со седиште во Кривогаштани, на ул.Филип Втори бр.90В, Кривогаштани
25. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Неготино*, со седиште во Неготино, на ул.Јане Сандански бр.23, Неготино
26. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид*, со седиште во Охрид, на ул.Булевар Туристичка бр. 36а Охрид
27. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 1*, со седиште во Охрид, на ул.Јане Сандански бр.49, Охрид
28. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Охрид 2*, со седиште во Охрид на ул.15-ти Корпус бр.93, Охрид
29. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Прилеп*, со седиште во Прилеп, на ул.11-ти Октомври бр.80 Прилеп
30. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Пробиштип*, со седиште во Пробиштип, на ул.Миро Барага бр.1 Пробиштип
31. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Радовиш*, со седиште во Радовиш, на ул.Булевар Александар Македонски бб Радовиш

32. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Ресен*, со седиште во Ресен, на ул.29-ти Ноември бр.30/ГТЦ Ресен
33. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Свети Николе*, со седиште во Свети Николе, на ул.Кумановска бр.66 Св.Николе
34. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струга*, со седиште во Струга, на ул.ЈНА бр.26А, Струга
35. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица*, со седиште во Струмица, на ул.24-ти Октомври бр.46 Струмица
36. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 2*, со седиште во Струмица, на ул.Климент Охридски бб Струмица
37. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Струмица 3*, со седиште во Струмица, на ул.Населено место без уличен систем бр.246 с. Турново Струмица
38. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Тетово*, со седиште во Тетово, на ул.Јане Сандански бр.101 Тетово
39. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Тетово 1*, со седиште во Тетово, на ул.29-ти Ноември бр.108, Тетово
40. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Три Бисери Скопје*, со седиште во Скопје, на ул.Булевар Јане Сандански бр.7 ТЦ-Три Бисери Скопје
41. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Кафасан*, со седиште во Струга, на Граничен премин Кафасан, Струга
42. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Чаир*, со седиште во Скопје, на ул. Џон Кенеди бр.5/1-3, Скопје
43. САВА осигурување а.д. Скопје – *Подружница Чешиново-Облешево*, со седиште во Чешиново-Облешево на ул.Јоаким Крчовски бр.1 Облешево
44. САВА осигурување а.д. Скопје - *Подружница Штип*, со седиште во Штип на ул.Кеј Маршал Тито бб.

5.12. ПОДАТОЦИ ЗА ПРОДАЖНАТА МРЕЖА

САВА осигурување во Секторот продажба располага со добро развиена продажна мрежа на агенти, распоредени во 44 подружници на територија на Републиката.

Агентската мрежа во Скопје, ја базира својата продажна стратегија со акцент на физички лица и на мали и средни претпријатија, и тоа: осигурување на имот, возила, незгода и осигурување на имотот на вработените. Изградени се добри односи со осигурениците и во наредниот период не се очекуваат проблеми од аспект на продажбата, обнова на полиси и ширење на продажбата.

Продажбата се спроведува преку Секторот за продажба во Скопје ,во подружниците во поголемите градови низ Републиката и продажните места - шалтери во помалите градови, и тоа со:

- 62 редовно вработени агенти;
- 57 надворешни агенти;
- 37 брокерски друштва;
- 2 деловни банки;
- 104 туристички агенции,

- 1 увозник на возила;
- 2 агенции за застапување во осигурување;
- и останати канали на продажба.

Агентите продолжија со добрата практика - еден вработен со еден клиент и можност за пружање целосна услуга од сите видови на осигурување. На вработените во Секторот за продажба овозможено им е целосно да се фокусираат на продажбата и на работата со клиентите. Нивните резултати програмски се евидентираат и врз основа на резултатите стимулативно се наградуваат.

Од овој начин на продажба има забележливи резултати и голем број на предности меѓу кои: унифицирано работење во сите центри на продажба - подружници, зголемен квалитет на услугата, брзо, квалитетно и навремено изготвување на понудите и пресметките по електронски пат, ефикасна контрола на изготвените полиси, зголемена контрола во наплатата на полисираната премија и пред се остварени добри односи со клиентите. Воспоставената деловна соработка е доста успешна и резултира со зголемен број на договори и полиси.

6. ОПИС НА СОСТОЈБАТА ВО СТОПАНСТВОТО

6.1. МАКРОЕКОНОМСКИ ДВИЖЕЊА ВО 2022 И ОЧЕКУВАЊА ВО 2023¹

Меѓународно економско окружување – Најновите оценки на меѓународните институции за глобалниот раст се неповолни и упатуваат на забавен раст во 2022 и во 2023 година, главно како одраз на оценките за забавување на растот во САД и Европа, очекувајќи одредено забрзување во 2024 година. Притоа, неизвесноста во поглед на идниот глобален раст и натаму е голема, а ризиците околу проекциите остануваат претежно надолни и главно се поврзани со намалување или со евентуално целосен застој на испораките на енергенти од Русија кон Европа, во услови на тековните и на некои идни санкции, што би можело посилно да се одрази врз економската активност и цените. Во однос на еврозоната, како наш главен трговски партнер, економијата во третиот квартал забележа забавен раст од 2,3% (4,2% во претходниот квартал), додека трендот на намалување на стапката на невработеност продолжи и во октомври се сведе на 6,5% (6,6% во вториот квартал). Инфлацијата во еврозоната, за првпат по јуни 2021 година, забави и во ноември изнесува 10% на годишна основа (10,6% во октомври),

¹ Преземено од Квартален извештај_декември 2022 на НБРМ
(https://www.nbrm.mk/content/MPI%20publikacii/Najnovi_makroekonomski_pokazатели_dekemvri_2022.pdf)

при забавен раст на цените на енергијата. Сепак, финансиските пазари очекуваат ЕЦБ да продолжи со затегнување на монетарна политика, така што најновите оценки за идното движење на каматната стапка на едномесечниот ЕУРИБОР се ревидирани претежно нагоре во однос на октомвриските очекувања.

За 2022 година се задржаа октомвриските оценки за раст на странската ефективна побарувачка од 2,4%, додека за 2023 година оцените се ревидирани надолу и упатуваат на минимален пад од 0,2%, наместо раст од 0,3%, предвиден во октомври. Ова се должи на очекувањата за помал економски раст на речиси сите наши главни трговски партнери, при што најголем придонес за надолната корекција има Германија. За 2024 година се очекува закрепнување, при што се оценува дека растот на странската побарувачка ќе забрза и ќе изнесува 1,8%, колку што се очекуваше и во октомври.

Од друга страна, оцените на странската инфлација се ревидирани умерено во нагорна насока за целиот период на проекциите и засега се очекува нејзиниот раст да изнесува 9,3%, 6,6% и 3,1% во 2022, 2023 и 2024 година (9,1%, 6% и 2,4%, соодветно во октомври). Корекциите се резултат на очекувањата за повисока инфлација кај речиси сите наши увозни партнери, при што најголем придонес за трите години во просек имаат Германија, Бугарија и Полска.

Во однос на девизниот курс евро / САДдолар, најновите проекции упатуваат на апрецијација на САД-доларот во однос на еврото оваа и во наредната година. Притоа, во однос на зголемувањето на вредноста на САДдоларот, таа е непроменета за 2022 година, додека за 2023 година е ревидирана нагоре. Ваквите придвижувања во најголема мера се одраз на очекувањата за поголем интерес за САД-доларот од страна на инвеститорите поради релативно високата глобална неизвесност околу економската активност во 2023 година, во услови на очекувања за понатамошно затегнување на монетарната политика од страна на ФЕД. Од друга страна, за 2024 година е извршена мала надолна ревизија, при што се очекува поголема депрецијација на САД-доларот.

Очекувањата за цената на нафтата изразена во евра, за 2022 и 2023 година се ревидирани нагоре во однос на октомври. Имено, тековните оценки упатуваат на малку повисок раст на цената во 2022 година, а помал пад во 2023 година. Ваквите движења во најголема мера се резултат на ембаргото на руската нафта од страна на ЕУ почнувајќи од декември оваа година и ценовното ограничување за морскиот транспорт на руската нафта, како и очекувањата на инвеститорите за поголемо намалување на производството на нафта од страна на ОПЕК+ земјите од претходно предвиденото. Од друга страна, за 2024 година корекциите се во надолна насока, при што тековно се очекува минимално поголем пад на цената.

Кај едномесечниот Еурибор, ревизиите се претежно нагорни, особено за 2023 година. Имено, за 2022 година оцените се речиси непроменети во однос на октомвриските проекции, при што и натаму

се очекува тој во просек да изнесува околу 0%, додека нагорна ревизија е извршена за 2023 и 2024 година, очекувајќи тој во просек да изнесува 2,17% и 2,08%, соодветно (1,66% и 1,78% во октомври, соодветно). Ваквите движења се во согласност со очекувањата за зголемување на каматните стапки на состанокот на ЕЦБ во декември, но во помал обем од претходно, и нивно задржување на тоа ниво во текот на 2023 година.

Македонска економија - Најновите показатели од домашната економија упатуваат на макроекономска слика којашто главно е во согласност со октомвриските проекции, но во одделни сегменти се забележуваат извесни отстапувања. Согласно со објавените проценети податоци за БДП, во третиот квартал од 2022 година реалниот раст на БДП забави на 2% на годишна основа (4% во претходниот квартал) и соодветствува со проектираниот раст за овој квартал при октомврискитот циклус проекции. Овие остварувања се под влијание на неповолните ефекти од војната во Украина врз цените и снабдувањето, како и при изразена променливост и неизвесност на надворешните економски и финансиски услови. Во просек, во првите три квартали на 2022 година, економијата бележи реален раст од 2,7%, што е блиску до очекувањата од октомвриската проекција (2,5%). Анализирани по компоненти, растот во целост се должи на позитивниот придонес на домашната побарувачка, во услови на раст и позитивен придонес на личната потрошувачка и бруто-инвестициите, поврзано со високиот раст на увозот и акумулирањето залихи на енергенти, додека јавната потрошувачка има мал негативен придонес. Од друга страна, негативен придонес бележи нето извозната компонента, во услови на поголем раст на увозот во однос на растот на извозот. Високофреквентните податоци за четвртиот квартал од 2022 година со кои се располага во моментов се делумни и се недоволни за согледување на состојбите во целина. Засега, податоците за октомври покажуваат мал реален годишен пад на прометот во вкупната трговија, наспроти малиот раст во претходниот квартал, и натамошни негативни движења кај индустриското производство.

Анализата на показателите на адекватноста на девизните резерви покажува дека тие и понатаму се одржуваат во сигурната зона. Податоците за менувачкото работење заклучно со крајот на ноември 2022 година, укажуваат на можност за остварување на нето-приливи од приватните трансфери коишто се малку повисоки од очекуваните за четвртиот квартал од 2022 година, според октомвриската проекција. Остварувањата кај билансот на плаќања за третиот квартал од 2022 година упатуваат на повисок суфицит во тековната сметка во однос на октомвриската проекција, при истовремено пониски остварени нето-финансиски приливи од очекуваните.

Најновите макроекономски показатели иако главно се во склад со очекуваните, сепак, согласно најновите оценки и согледувања, амбиентот за спроведување на монетарната политика останува неповолен. Растот кај домашните цени малку забави во ноември, при значително забавување на растот

кај прехранбената компонента. Сепак, неизвесноста од идната динамика на цените на примарните производи на берзите сè уште е многу нагласена поради воените случувања во Украина.

Во однос на економскиот раст, остварувањата во четвртиот квартал од 2022 година, како и за првите три квартали од годината, се блиски на проектираните. Расположливите високофреквентни податоци за домашната економска активност во четвртиот квартал се недоволни, но засега во прилог на очекувањата дека забавувањето на растот ќе продолжи до крајот на годината. Девизните резерви се одржуваат на соодветно ниво и во сигурна зона, при стабилни движења на девизниот пазар во октомври —ноември и натамошен висок прилив на девизи на менувачкиот пазар. Во монетарниот сектор, кредитната активност и натаму е солидна и засега над проекциите, додека динамиката на раст на вкупните депозити е поумерена и соодветствува со очекувањата.

Вработеност и плати – Во септември 2022 година, номиналниот годишен раст на просечната нето-плата достигна 12,8% (11,3% во претходниот месец). За годишниот раст на платите и натаму главно придонесува зголемувањето на минималната плата од 18,5% во март 2022 година, согласно со последните законски измени, а дополнително влијание има и зголемувањето на дел од платите во јавниот сектор во септември 2022 година. Притоа, годишен раст на платите во септември има кај сите дејности, а највисок раст, како и во претходните месеци, е забележан кај дејностите „уметност, забава и рекреација“, „хотели и ресторани“ и „преработувачка индустрија“.

И во третиот квартал од 2022 година се забележува натамошно стабилизирање на пазарот на труд, а со тоа и продолжување на поволните придвижувања во овој сегмент од економијата. Така, стапката на вработеност изнесува 47,3%, исто како и во претходниот квартал, во услови на стагнација на растот на бројот на вработени во однос на претходниот квартал. Стапката на невработеност забележа натамошно намалување, со што се сведе на 14,3% (14,5% во претходниот квартал), во услови на квартален пад на бројот на невработени лица од 1,7%.

Инфлација - Во однос на промените кај потрошувачките цени, во ноември 2022 година е остварена годишна стапка на инфлација од 19,5%, што претставува забавување во однос на остварувањето од минатиот месец (19,8%), по постојан раст од повеќе од една година. Годишната стапка на инфлација во периодот јануари – ноември 2022 година изнесува 13,8%. Забавувањето на годишната стапка на инфлација во целост е резултат на побавниот раст на цените на прехранбената компонента, при стабилизирање на растот на цените на енергетската компонента и умерен раст на базичната инфлација. Сепак, инфлацијата и натаму произлегува од фактори на страната на понудата, односно на порастот на увозните цени на храната и енергијата, вклучително и на домашната цена на електрична и топлинска енергија, коишто се под влијание на случувањата на глобалниот пазар на енергија. Нивниот подолготраен и посилен раст создава преносни ефекти и врз цените на останатите

производи и услуги. Ревизиите во однос на очекуваните движења кај надворешните влезни претпоставки за проекцијата на инфлацијата се во различни насоки, при што и понатаму е нагласена голема неизвесност во движењето на светските цени на примарните производи во следниот период, при неизвесни економски ефекти од војната во Украина.

Биланс на плаќања- Во октомври, прометот во вкупната трговија бележи мал реален пад на годишна основа, наспроти малиот раст во претходниот квартал, во услови на позначителен пад кај трговијата на мало, а мал пад бележи и трговијата на големо. Од друга страна, трговијата со моторни возила бележи висок раст.

Податоците за надворешнотрговската размена во октомври 2022 година упатуваат на потенцијално проширување на дефицитот во четвртиот квартал од годината во однос на истиот период од минатата година, при малку повисок номинален раст на увозот од извозот на стоки.

Податоците за остварувањата на буџетот заклучно со октомври 2022 година упатуваат на реален годишен пад на јавната потрошувачка во четвртиот квартал од годината, но помал, во услови на пад кај речиси сите нејзини главни категории.

Монетарна политика - Во однос на движењата во монетарниот сектор, вкупните депозити во октомври се зголемија за 0,4% на месечна основа. Зголемувањето во најголем дел произлегува од растот на депозитите на домаќинствата и останатите сектори, при мал негативен придонес на депозитите на претпријатијата. Од валутен аспект, зголемувањето е резултат на подеднаквиот позитивен придонес на депозитите во домашна валута (со вклучени депозитни пари) и на депозитите во странска валута. На годишна основа, вкупните депозити во октомври 2022 година се повисоки за 4,1%, при проектиран годишен раст за четвртиот квартал од 3,9%, согласно со октомвриската проекција. Вкупните кредити на приватниот сектор забележаа мал месечен раст во октомври од 0,8%, за што придонесуваат кредитите и на претпријатијата и на домаќинствата. Според валутната структура, зголемувањето во најголем дел е резултат на растот на кредитите во странска валута, при помал позитивен придонес и на кредитите во домашна валута. На годишна основа, растот на вкупните кредити во октомври изнесува 10,1%, при проектиран раст за четвртиот квартал од 2022 година од 9,2%, согласно со октомвриската проекција.

Движења на финансиските пазари – Новите емисии на државни хартии од вредност во ноември 2022 година беа со рочност од дванаесет месеци без валутна клаузула и петнаесетгодишни државни обврзници (без валутна клаузула). Во ноември 2022 година достасаа дванаесет месечни државни записи издадени претходно (со и без валутна клаузула) и двегодишни државни обврзници (без валутна клаузула). Во ноември 2022 година, на редовните аукции Министерството за финансии ги

зголеми каматните стапки на новоиздадените хартии од вредност, и тоа на дванаесетмесечните државни записи без валутна клаузула на ниво од 3,0% (пондериран просек) и на петнаесетгодишните државни обврзници, без валутна клаузула, на ниво од 5,1% (пондериран просек).

На крајот на третиот квартал од 2022 година, јавниот долг изнесува 54,8% од БДП (51,8% од БДП на крајот на претходниот квартал). Притоа, надворешниот и внатрешниот јавен долг изнесуваат 35,8% и 19,0% од БДП, соодветно. Вкупниот државен долг на крајот на третиот квартал од 2022 годината изнесува 46,6% од БДП, додека долгот на јавните претпријатија (гарантиран и негарантиран) на крајот на третиот квартал од годината изнесува 8,2% од БДП.

Јавни финансии – Во октомври 2022 година, во Буџетот на Република Северна Македонија (централниот буџет и буџетите на фондовите), на годишно ниво, вкупните буџетски приходи и расходи пораснаа за 8,9% и 18,0%, соодветно. Порастот на буџетските приходи е резултат на растот кај даночните приходи, придонесите и неданочните приходи (позитивни придонеси од 7,9 п.п., 2,4 п.п. и 0,9 п.п., соодветно), додека останатите приходи забележаа мало намалување (негативен придонес од 1,9 п.п.). Притоа, даночните приходи во октомври забележаа раст од 13,2% на годишна основа, во најголем дел како резултат на зголемените приливи од ДДВ, данокот на добивка, персоналниот данок на доход и увозните давачки, при намалување на приходите од акцизи. Зголемувањето на буџетските расходи во октомври 2022 година, во најголем дел се должи на зголемувањето на тековните трошоци (најмногу поради повисоките трансфери), при помал позитивен придонес и на капиталните трошоци.

Во Буџетот на Република Северна Македонија во периодот јануари — октомври 2022 година е остварен дефицит од 16.329 милиони денари, кој е во целост финансиран преку задолжување на државата на странскиот и домашниот пазар, при што депозитите на државата кај Народната банка забележаа зголемување. Остварениот буџетски дефицит за јануари - октомври 2022 година претставува 38,2% од планираниот дефицит на Буџетот за 2022 година.

Во третиот квартал од 2022 година, тековната сметка во билансот на плаќања оствари суфицит во износ од 80,5 милиони евра, или 0,6% од БДП, што претставува повисок суфицит од очекуваниот за третото тримесечје според октомвриската проекција. Од аспект на компонентите на тековната сметка, повисокото остварување главно се должи на повисокиот суфицит во размената со услуги (остварени повисоки нето-приливи кај останатите услуги), додека кај останатите компоненти на тековната сметка остварувањата речиси соодветствуваат со проекциите.

Табела 6.1.1. – Макроекономски индикатори

	2018	2019	2020	2021	2022	P 2023
БДП реална стапка на раст (во %)	3,10%	3,60%	-5,40%	3,90%	2,70%	2,90%
БДП (во милиони денари)	663.250	697.545	673.076	720.414	831.733	920.229
БДП (во милиони евра)	10.764	11.330	10.913	11.693	13.502	14.939
Стапка на невработеност (просек, во %)	21,60%	17,10%	16,60%	15,70%	14,30%	14,00%
Инфлација (просек, во%)	1,70%	2,00%	1,90%	3,20%	13,80%	8,50%
Население (милиони)	2,1	2,1	2,1	2,1	1,9	1,9
БДП/жител (во евра)	5.126	5.396	5.249	5.624	7.106	7.863
Осигурителна премија (во милиони евра)	161,5	172,1	163,2	189	207,8	226,6
- раст/пад осигурителна премија	10,40%	6,60%	-5,20%	15,80%	9,90%	9,30%
Осигурителна премија - неживот (во милиони евра)	134,3	142,3	135	156,5	170,8	182,4
- раст/пад осигурителна премија - неживот	9,40%	6,00%	-5,10%	15,50%	9,20%	7,50%
Осигурителна премија - живот (во милиони евра)	27,2	29,8	28,2	32,5	37,0	44,3
- раст/пад осигурителна премија - живот	15,60%	9,60%	-5,30%	15,10%	13,70%	17,50%
Премија/жител (во евра)	76,9	82	78,5	90,9	109,4	119,3
Премија/жител (во евра) неживот	64	67,8	64,9	75,3	89,9	96
Премија/жител (во евра) живот	13	14,2	13,6	15,6	19,5	23,3
Премија/БДП (во %)	1,50%	1,50%	1,50%	1,60%	1,54%	1,52%
Премија/БДП (во%) неживот	1,20%	1,30%	1,20%	1,30%	1,26%	1,22%
Премија/БДП (во%) живот	0,30%	0,30%	0,30%	0,30%	0,27%	0,30%
Просечна месечна нето плата (во евра)	394	419	447	473	513	568
Среден курс MKD/EUR)	61,618	61,566	61,674	61,610	61,551	61,580

*Податоците се проекции на Министерството за финансии и НБРМ (со исклучок на делот за Осигурителна премија).

*Податоците за Осигурителна премија за 2023 година се проценета вредност.

*Податоците се во номинални вредности.

6.2. ОСИГУРИТЕЛЕН ПАЗАР²

Пазарот на осигурување во Р. Северна Македонија во последните неколку години бележеше тренд на пораст, раст на бруто полисираната премија и бројот на вработени. Овој тренд се должеше пред сè на зголемената понуда на нови продукти, подобрување на продажната услуга на друштвата за осигурување од една страна и зголемената свесност на физичките и правни лица за потребата од осигурување од друга страна. Трендот на раст продолжува и во 2022 година.

На пазарот на осигурување активно работат 16 друштва за осигурување, од кои 11 друштва вршат работи на неживотно осигурување, додека останатите 5 друштва за осигурување работат на осигурување на живот.

Друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски правни лица од финансиски сектор, кои се делумно или целосно присутни во 14 од вкупно 16 друштва за осигурување на пазарот. Притоа, 12 друштва за осигурување се дел од осигурителни групации со седиште во земји-членки на ЕУ, додека две друштва за осигурување се во целосна сопственост на домашни инвеститори. На пазарот на осигурување делуваат 39 осигурително брокерски друштва, 12 друштвата за застапување во осигурување и 7 деловни банки кои делуваат како застапници во осигурување. Законот за супервизија на осигурување, Законот за задолжително осигурување во сообраќајот и Законот за доброволно здравствено осигурување се основна законска рамка која ги регулира условите и начинот на вршење работи на осигурување и реосигурување, начинот и условите на вршење работи на

² Податоци превземени од извештаи од АСО на РСМ

посредување во осигурувањето и спроведувањето супервизија врз работењето на друштвата за осигурување, осигурително брокерските друштва и друштвата за застапување во осигурување.

Пазарот на осигурување според последните пресметани показатели од 2021 година, Степен на пенетрација (учеството на бруто полисираните премии во БДП) кој изнесува 1,61% и Степен на густина (бруто полисирани премии по жител) кој изнесува 6.332 мкд, што е зголемување од 30,6% во однос на претходната година. И покрај тоа пазарот се карактеризира како недоволно развиен, но со оглед на тоа дека во последните неколку години важноста на компаниите за осигурување како дел од финансискиот сектор значително се зголеми постои голем потенцијал за негов развој.

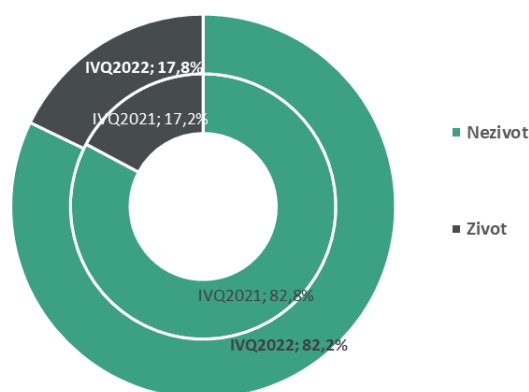
Табела 6.2.1: Удел на осигурителните компании во вкупната премија на пазарот на осигурување во Р. Северна Македонија

Осигурителна компанија - Неживот		2021	2022	2022-2021	% пад/раст	Пазарен удел 2021	Пазарен удел 2022
1	Триглав	1.332.871	1.517.840	184.969	13,9%	13,8%	14,4%
2	Уника	1.023.456	1.141.732	118.276	11,6%	10,6%	10,9%
3	Еуролинк	1.124.298	1.125.323	1.025	0,1%	11,7%	10,7%
4	Сава	941.572	1.072.971	131.399	14,0%	9,8%	10,2%
5	Македонија	911.313	997.352	86.039	9,4%	9,5%	9,5%
6	Винер	848.348	982.855	134.507	15,9%	8,8%	9,4%
7	Евроинс	807.699	957.076	149.377	18,5%	8,4%	9,1%
8	Кроација	670.262	943.304	273.042	40,7%	7,0%	9,0%
9	Ос.Полиса	658.248	718.675	60.427	9,2%	6,8%	6,8%
10	Халк	991.893	692.676	-299.217	-30,2%	10,3%	6,6%
11	Граве	317.968	359.125	41.157	12,9%	3,3%	3,4%
Вкупно неживот		9.627.928	10.508.928	881.000	9,2%	82,8%	82,2%
Осигурителна компанија - Живот		2021	2022	2022-2021	% пад/раст	Пазарен удел 2021	Пазарен удел 2022
1	Кроација	688.282	719.735	31.453	4,6%	34,4%	31,6%
2	Граве	518.447	504.280	-14.167	-2,7%	25,9%	22,2%
3	Винер	348.206	399.652	51.446	14,8%	17,4%	17,6%
4	Уника	247.416	285.401	37.985	15,4%	12,4%	12,5%
5	Триглав	199.423	367.434	168.011	84,2%	10,0%	16,1%
Вкупно живот		2.001.774	2.276.502	274.728	13,7%	17,2%	17,8%
ВКУПНО ПАЗАР		11.629.702	12.785.430	1.155.728	9,9%	100,0%	100,0%

Извор: НБО, Податоци IV квартал 2021 и 2022 година

График 6.2.1- Структура на премијата на пазарот заклучно со IV Квартал 2022 година

Učestvo na neživotna i životna osiguritelna premija vo vкупna premija na pazarot

Во текот на 2022 година, на осигурителниот пазар во Р.Северна Македонија е остварена бруто полисираната премија во вкупен износ од 12,78 милијарди денари (2021: 11,62 милијарди денари), што претставува пораст од 9,9% во однос на БПП остварена во истиот период 2021 година.

Позитивен тренд е забележан во двата сегмента на осигурувањето. Во делот за неживотно осигурување, остварена е БПП во износ од 10,50 милијарди денари (2021: 9,62 милијарди денари) или истата претставува 82,2% од вкупната БПП на осигурителниот сектор и бележи пораст од 9,2% во однос на истиот период минатата година. Во делот на осигурување на живот е остварена БПП во износ од 2,27 милијарди денари (2021: 2,00 милијарди денари), односно зголемување од 13,7% во однос на минатата година. Учеството на бруто полисираната премија во делот за животно осигурување во вкупната БПП на осигурителниот сектор е 17,8%, што е зголемување во однос на учеството во 2021 за 0,6 п.п.

На осигурителниот пазар во Северна Македонија ниту едно друштво не го поминува прагот од над 20,0% учество на пазарот. Во период 01.01.2022-31.12.2022 година, САВА осигурување а.д. Скопје учествува со 10,2% во вкупната бруто полисирана премија на пазарот. САВА осигурување а.д. Скопје во истиот период има остварено бруто полисирана премија во износ од 1,072 милијарда денари (2021: 941 милиони денари) односно оствари пораст од 14,0% во однос на истиот период во 2021 година.

Во структурата на каналите на продажба кај неживотното осигурување, најголемо учество зазема директната продажба со 42,5%, потоа следи продажбата преку преку осигурително брокерски друштва со 30,0%, продажбата преку застапници во осигурувањето (физички лица) со 15,9%, друштва за застапување 7,7%, банките со 3,3%, преку останати дистрибутивни канали и туристички агенции 0,4% и автосалони со 0,2%.

Бруто ликвидирани штети заклучно со 31.12.2022 година на пазарот изнесуваат 5,11 милијарди денари и во споредба со 2021 година бруто ликвидирани штети бележат пораст од 9,6% (2021: 4,66 милијарди денари). Притоа, друштвата за неживотно осигурување ликвидирале 4,40 милијарди денари и во споредба со 2021 година бруто исплатените штети бележат пораст од 8,3% (2021: 4,06 милијарди денари), Друштвата за осигурување на живот исплатиле 705,2 милиони денари и во споредба со 2021 година е забележан пораст од 18,5% (2021: 595,0 милиони денари).

Табела 6.2.2. – Бруто ликвидирани штети на пазарот на осигурување на РСМ

Осигурителна компанија - Неживот		2021	2022	2022-2021	% пад/раст	Пазарен удел 2021	Пазарен удел 2022
1	Триглав	570.319	638.150	67.831	11,9%	14,0%	14,5%
2	Кроација	250.281	486.002	235.721	94,2%	6,2%	11,0%
3	Халк	511.927	477.499	-34.428	-6,7%	12,6%	10,8%
4	Сава	463.288	465.362	2074	0,4%	11,4%	10,6%
5	Уника	408.486	409.489	1.003	0,2%	10,0%	9,3%
6	Евроинс	396.261	404.186	7.925	2,0%	9,7%	9,2%
7	Македонија	362.360	403.972	41.612	11,5%	8,9%	9,2%
8	Еуролинк	362.048	373.267	11.219	3,1%	8,9%	8,5%
9	Винер	341.223	364.464	23.241	6,8%	8,4%	8,3%
10	Ос.Полиса	260.854	267.491	6.637	2,5%	6,4%	6,1%
11	Граве	142.144	117.870	-24.274	-17,1%	3,5%	2,7%
Вкупно неживот		4.069.191	4.407.751	338.560	8,3%	100,0%	100,0%
Осигурителна компанија - Живот		2021	2022	2022-2021	% пад/раст	Пазарен удел 2021	Пазарен удел 2022
1	Кроација	293.461	310.299	16.838	5,7%	49,3%	44,0%
2	Граве	165.401	176.918	11.517	7,0%	27,8%	25,1%
3	Винер	76.591	102.594	26.003	34,0%	12,9%	14,5%
4	Уника	36.792	51.711	14.919	40,5%	6,2%	7,3%
5	Триглав	22.833	63.734	40.901	179,1%	3,8%	9,0%
Вкупно живот		595.078	705.256	110.178	18,5%	100,0%	100,0%
ВКУПНО ПАЗАР		4.664.269	5.113.007	448.738	9,6%		

IV. АНАЛИЗА НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

---

1. КЛУЧНИТЕ ИНДИКАТОРИ НА РАБОТЕЊЕТО НА ДРУШТВОТО

1.1. НАЈВАЖНИ ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА 2022 ГОДИНА

Табела 1.1.1. - Финансиски показатели за 2022 година

САВА Осигурување а.д. Скопје	1.1.31.12.2021	1.1.31.12.2022	План 1.1-31.12.2022	2022 - 2021	2022 - П2022	2022/2021	2022/П2022
Пресметана осигурителна полисирана премија	941.572.475	1.072.970.822	1.032.272.653	131.398.347	40.698.169	14,0%	3,9%
Чисти приходи од премија	831.939.525	922.215.581	917.684.059	90.276.056	4.531.522	10,9%	0,5%
Пресметани ликвидирани штети	454.858.175	455.707.110	442.555.773	848.935	13.151.337	0,2%	3,0%
Чисти расходи за штети	399.308.880	442.706.163	429.014.591	43.397.283	13.691.572	10,9%	3,2%
Бруто трошоци за работењето	405.145.927	430.178.400	405.830.604	25.032.473	24.347.796	6,2%	6,0%
Едноставен штетен количник	48,3%	42,5%	42,9%	-5,8%	-0,4%	-12,1%	-0,9%
Бруто меродавен коефициент	48,4%	51,8%	45,1%	3,5%	6,7%	7,2%	15,0%
Нето меродавен коефициент	48,0%	48,0%	46,8%	0,0%	1,2%	0,0%	2,6%
Бруто трошковен коефициент	43,3%	40,7%	40,2%	-2,6%	0,5%	-6,1%	1,3%
Нето трошковен коефициент	47,8%	45,5%	43,4%	-2,3%	2,1%	-4,8%	4,8%
Нето комбиниран коефициент S&P	104,1%	91,5%	97,7%	-12,6%	-6,2%	-12,1%	-6,3%
% на трошоци за стекнување во бруто полисирана премија	31,6%	29,2%	30,2%	-2,4%	-1,0%	-7,4%	-3,2%
% на останати трошоци во премија	11,7%	11,4%	10,0%	-0,3%	1,5%	-2,4%	14,9%
% на нето премија во бруто полисирана премија	88,4%	85,9%	88,9%	-2,4%	-2,9%	-2,7%	-3,3%
Ретенција на расходите за штети (меродавен показател)	90,3%	84,2%	95,5%	-6,1%	-11,3%	-6,8%	-11,9%
Осигурително-технички резултат	-41.767.637	29.648.051	17.973.445	71.415.688	11.674.606	-171,0%	65,0%
Резултат од финансиски пласмани	20.058.270	21.086.976	19.814.830	1.028.706	1.272.147	5,1%	6,4%
Резултат останато	5.308.920	62.047.037	4.536.572	56.738.118	57.510.465	1068,7%	1267,7%
Резултат пред одданочување	-16.400.448	112.782.064	42.324.847	129.182.512	70.457.217	-787,7%	166,5%
Резултат по одданочување	-16.400.448	100.754.309	38.092.362	117.154.757	62.661.947	-714,3%	164,5%
Нето осигурително-технички резервации	821.670.612	928.916.363	886.015.082	107.245.751	42.901.281	13,1%	4,8%
Актива	1.474.530.710	1.633.685.390	1.574.008.879	159.154.679	59.676.511	10,8%	3,8%
Капитал	391.301.357	483.137.131	460.485.472	91.835.775	22.651.659	23,5%	4,9%
ROA	-1,1%	6,5%	2,5%	7,6%	4,0%	-682,7%	159,4%
ROE	-4,1%	23,0%	8,9%	27,1%	14,1%	-662,5%	157,6%
ROR	-1,9%	9,3%	4,0%	11,2%	5,4%	-604,5%	135,6%
Бруто осигурително-технички резервации	883.233.538	1.012.357.214	942.751.585	129.123.676	69.605.629	14,6%	7,4%
Инвестиционо портфолио	989.533.584	1.088.912.731	865.058.526	99.379.148	223.854.205	10,0%	25,9%
Вработени	229,23	218,36	228,75	-10,87	-10,39	-4,7%	-4,5%
Полисирана премија по вработен	4.107.545	4.913.770	4.512.667	806.225	401.103	19,6%	8,9%

*Податоците се во согласност со известувањето спрема матичната компанија Сава Ре Љубљана

2. ПРЕМИЈА

2.1. БРОЈ НА СКЛУЧЕНИ ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Во периодот од 01.01 до 31.12.2022 година САВА осигурување склучи 347.249 полиси (2021: 295.026), што претставува зголемување на бројот на полиси за 52.223 во однос на претходната година или раст од 17,7% во однос на 2021 година. И покрај надминувањето на корона-кризата, поради глобалните геополитички влијанија, се уште се чувствуваат последиците на пазарот на осигурување. Со отварањето на границите и отстранување на рестрикциите за патување, се зголеми трендот на продукција на Зелената карта и Патничкото осигурување. Евидентно влијание во позитивна насока на продукција, пандемијата имаше кај Здравственото осигурување. Новиот глобален предизвик, војната во Украина, придонесе за промена во трендовите во класа 7- осигурување на стоки во транспорт. Кај останатите класи, забележливо е зголемување на бројот на полиси, како одраз на економската стабилизација.

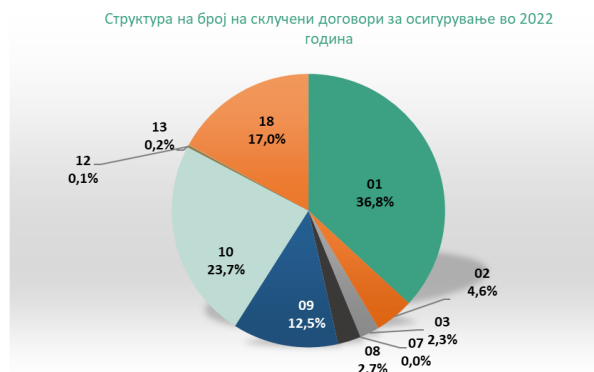
Табела бр.2.1.1. - Број на склучени договори за осигурување

Класи на осигурување	Број на склучени договори за осигурување		Индекс 2022/2021	Разлика помеѓу 2022 & 2021
	2021	2022		
01 Осигурување од незгода	114.294	127.943	111,9	13.649
02 Здравствено осигурување	9.799	15.949	162,8	6.150
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	7.904	7.995	101,2	91
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	15	23	153,3	8
07 Осигурување на стока превоз (карго)	191	155	81,2	-36
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	9.850	9.453	96,0	-397
09 Останати осигурувања на имот	39.185	43.454	110,9	4.269
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	76.897	82.167	106,9	5.270
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	266	280	105,3	14
13 Општо осигурување од одговорност	589	560	95,1	-29
14 Кредити	1	30	3.000,0	29
15 Гаранциско осигурување	2	2	100,0	0
16 Финансиски штети	161	190	118,0	29
18 Осигурување на туристичка помош	35.872	59.048	164,6	23.176
Вкупно	295.026	347.249	117,7	52.223

Графикон бр.2.1.1. Број на склучени договори за осигурување

Графикон бр.2.1.2. Структура на број на склучени договори за Осигурување

Друштвото успеа, преку сопствената продажна мрежа, да обезбеди диверзифицирано портфолио и органски раст на премијата кај најголем дел од своите продукти. Зголемување на бројот на склучени осигурувања бележат сите класи на осигурување, со исклучок на класата Осигурување на стока превоз (карго) каде имаме намалување поради одложување на осигурувањето како резултат на промените на глобалниот пазар наметнати од војната во Украина.

Напорите за зголемување на обемот на работа, Друштвото ќе ги негува и во претстоечките изменети услови на работа и ќе се стреми кон градење на портфолио со дисперзиран ризик и квалитетни осигурувања.

2.2. ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА

2.2.1. Бруто полисирана премија по класи на осигурување

Во 2022 година САВА Осигурување реализираше бруто премија во износ од 1.072.970.822 денари (2021: 941.572.475 денари) и реализираше раст во однос на минатата година од 131.398.347 денари или раст од 14,0% во однос на полисираната премија во 2021 година. Годишниот план на премија е надминат за 3,9%, односно реализираната премија е поголема од планираната за 40.698.169 денари.

Табела бр.2.2.1. – Бруто полисирана премја

Класи на осигурување	Бруто премија			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/П 2022	2022 & 2021	2022 & П 2022
01 Осигурување од незгода	81.235.503	80.665.549	84.784.966	99,3	95,1	-569.954	-4.119.417
02 Здравствено осигурување	36.837.307	61.036.593	42.524.272	165,7	143,5	24.199.286	18.512.321
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	152.921.420	172.540.433	155.236.695	112,8	111,1	19.619.014	17.303.738
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	519.084	873.435	777.199	168,3	112,4	354.351	96.236
07 Осигурување на стока превоз (карго)	3.103.895	3.777.348	4.579.548	121,7	82,5	673.453	-802.200
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	54.136.151	64.025.601	62.562.154	118,3	102,3	9.889.451	1.463.448
09 Останати осигурувања на имот	124.051.081	151.964.180	153.130.991	122,5	99,2	27.913.100	-1.166.810
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	451.445.171	477.175.890	479.311.198	105,7	99,6	25.730.719	-2.135.308
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	873.714	912.237	1.202.584	104,4	75,9	38.523	-290.347
13 Општо осигурување од одговорност	8.499.864	9.203.272	10.646.078	108,3	86,4	703.408	-1.442.806
14 Кредити	881.202	7.812.920	1.145.563	886,6	682,0	6.931.718	6.667.357
15 Гаранциско осигурување	-968	7.996		-826,1	0,0	8.964	7.996
16 Финансиски штети	2.406.004	5.393.043	4.031.915	224,1	133,8	2.987.039	1.361.128
18 Осигурување на туристичка помош	24.663.047	37.582.324	32.339.490	152,4	116,2	12.919.277	5.242.834
Вкупно	941.572.475	1.072.970.822	1.032.272.653	114,0	103,9	131.398.347	40.698.169

Изминатата 2022 година, како година на тешки состојби во стопанството предизвикани од последиците на глобалната пандемија, како и на новата криза - војната во Украина, која предизвика нарушување на економските текови и поскапување на основните енергенси, што се рефлектира на работењето на фирмите во сите гранки. Но, сепак Друштвото успеа да го минимизира негативниот економски имакт врз своето работење, ефикасно се прилагоди на новите услови на продажба покажувајќи воедно техничка подготвеност, висока општествена свесност, грижа за своите вработени и своите осигуреници. Оваа година, се забележа стабилизирање на осигурителниот пазар, кој воедно

повторно почна да оди во нагорна линија. Класите на осигурување кои најмногу беа под удар на пандемијата, полека се враќаат во својот нормален тек. Друштвото оствари раст на скоро сите класи на осигурување, со исклучок на Незгодата. Стабилната реализација на премијата во 2022 година во крајна линија е резултат на големите напори и успешно спроведените проекти кои Друштвото ги оствари во изминатата деловна година.

Просечно остварената премија на Друштвото, по број на вработени, во 2022 година изнесува 4.585.345 денари (2021: 4.107.545 денари) и истата е повисока во однос на минатата 2021 година за 477.800 денари по вработен или за 10,42% поради успешното и активно ангажирање на продажна мрежа. Истата е повисока и во однос на планираната просечна премија по вработен за 3,8% или за 173.924 денари повеќе од планираното по вработен.

2.2.2. Структура на бруто полисирана премија

Осигурителното портфолио на Друштвото е стабилно профилирано и дисперзирано по сите видови на осигурување. Намалување е евидентно во учеството на премијата на Осигурување од незгода која оваа година учествува со 7,5% (2021: 8,6%) во вкупното осигурување како и на Осигурување на автомобилска одговорност кое учествува со 44,5% (2021: 44,7%). Позначајна промена во учеството во вкупната премија забележуваме во полза на Здравственото осигурување (зголемување од 1,8 п.п.). Исто така, забележан е развој на класа 14-Кредити, зголемено е учеството во вкупната премија на 0,7% во 2022 година (2021: 0,1%).

Табела бр.2.2.2 – Структура на бруто полисирана премја

Класи на осигурување	Бруто премија			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	8,6%	7,5%	8,2%	-1,1%	-0,7%
02 Здравствено осигурување	3,9%	5,7%	4,1%	1,8%	1,6%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	16,2%	16,1%	15,0%	-0,2%	1,0%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,3%	0,4%	0,4%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	5,7%	6,0%	6,1%	0,2%	-0,1%
09 Останати осигурувања на имот	13,2%	14,2%	14,8%	1,0%	-0,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	47,9%	44,5%	46,4%	-3,5%	-2,0%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	0,9%	0,9%	1,0%	0,0%	-0,2%
14 Кредити	0,1%	0,7%	0,1%	0,6%	0,6%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,3%	0,5%	0,4%	0,2%	0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	2,6%	3,5%	3,1%	0,9%	0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%

Графикон бр.2.2.1- Бруто полисирана премија

Графикон бр.2.2.2-Структура на бруто полисирана премија

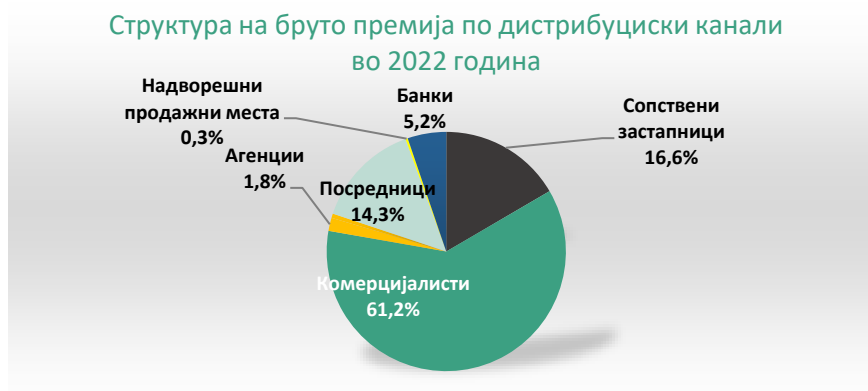
2.2.3. Полисирана премија по дистрибуциски канали

Структурата на премијата по продажни канали покажува дека 80,1% од вкупната премија е остварена од сопствената продажна мрежа (Комерцијалисти, Сопствени застапници, Агенции и Интернет продажба), додека остатокот од 19,9% од надворешната продажна мрежа, што во однос на минатата година покажува намалување на продажбата преку сопствени канали на продажба за 0,7 п.п. Тоа се должи на зголемената реализација кај каналот посредници (зголемена соработка со повеќе брокери).

Табела бр.2.2.3. – Бруто полисирана премја по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2021	2022	План 2022	2022/2021	2022/П2022	Структура % 2021
Сопствени застапници	151.427.348	177.941.989	156.162.826	117,5	113,9	16,6%
Комерцијалисти	587.391.164	656.487.450	642.616.597	111,8	102,2	61,2%
Агенции	19.660.906	18.995.068	23.124.868	96,6	82,1	1,8%
Интернет продажба	2.245.901	6.351.913	3.007.823	282,8	211,2	0,6%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	760.725.319	859.776.420	824.912.114	113,0	104,2	80,1%
Посредници	130.964.156	153.874.232	149.572.058	117,5	102,9	14,3%
Надворешни продажни места	2.438.882	3.226.557	2.758.241	132,3	117,0	0,3%
Банки	47.444.118	56.093.613	55.030.240	118,2	101,9	5,2%
Вкупно надворешна продажна мрежа	180.847.156	213.194.402	207.360.539	117,9	102,8	19,9%
Вкупно	941.572.475	1.072.970.822	1.032.272.653	114,0	103,9	100,0%

Графикон бр.2.2.3.-Структура на бруто полисирана премија по дистрибуциски канали

3. ШТЕТИ

3.1. БРОЈ НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

Во 2022 година ликвидирани се 9.482 штети (2021: 7.333) со што е остварен раст на бројот на ликвидирани штети за 29,3% или ликвидирани се 2.149 штети повеќе од 2021 година.

Табела бр.3.1.1. – Број на ликвидирани штети

Класи на осигурување	Број на штети		Индекс 2022/2021	Разлика пomeѓу 2022 & 2021
	2021	2022		
01 Осигурување од незгода	883	1.031	116,8	148
02 Здравствено осигурување	789	2.579	326,9	1.790
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	1.252	1.209	96,6	-43
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0	0	0,0	0
07 Осигурување на стока превоз (карго)	3	6	200,0	3
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	60	76	126,7	16
09 Останати осигурувања на имот	825	1.179	142,9	354
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	2.862	2.537	88,6	-325
13 Општо осигурување од одговорност	12	7	58,3	-5
15 Гаранциско осигурување	187	192	102,7	5
16 Финансиски штети	5	5	100,0	0
18 Осигурување на туристичка помош	455	659	144,8	204
Вкупно	7.333	9.482	129,3	2.149

Графикон бр.3.1.1.- Број на ликвидирани штети

Графикон бр.3.1.2.- Структура на број на ликвидирани штети

Во изминатата година се забележува поголем број на штетни настани споредено со претходната 2021 година, од причина што во средината на 2022 година беа намалени рестрикциите поврзани со пандемијата, што овозможи зголемено движење кај населението.

Забележителен пораст на ликвидирани штети имаме на класата на Здравствено осигурување, во корелација со прибавување на нови осигурувања, како и со зголемена заинтересираност за овој продукт, како од страна на физички лица, така и од страна на правни лица кои како бенефит за вработените го нудат овој вид на осигурување.

Кај класата на Останати осигурувања на имот за разлика од 2021 година, разликата во бројот на ликвидирани штети е зголемен, што во голем дел се должи на поголемиот број на пријавени штети особено кај осигурување на животни и кај осигурување на посеви и плодови, како и на поголем број штети пријавени поврзано со еден штетен настан - поплава од 30.08.2022 година, при што најпогоден беше скопскиот регион.

На класата Осигурување на туристичка помош, поголемиот број на ликвидирани штети во 2022 е во корелација со укинување на рестрикциите за патување, со што е зголемена продажбата на оваа класа на осигурување, следствено и бројот на ликвидирани штети во 2022 година е поголем од бројот на ликвидирани штети во 2021 година.

3.2. ИЗНОС НА ЛИКВИДИРАНИ ШТЕТИ

3.2.1. Ликвидирани штети по класи на осигурување

Во извештајниот период ликвидирани се штети во износ од 455.707.110 денари, споредбено со ликвидираниот износ од 454.858.175 денари во 2021 година, нема значителна разлика во бруто ликвидациите.

Во однос на планираниот износ на ликвидации, има отстапување од 13.151.337 или 0,2% повеќе реализирани ликвидации од планираните за 2022 година.

Табела бр.3.2.1. – Бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/2021	2022/П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	35.518.250	18.563.398	33.203.184	52,3	55,9	-16.954.853	-14.639.786
02 Здравствено осигурување	14.029.054	33.196.228	22.891.876	236,6	145,0	19.167.174	10.304.352
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	86.634.241	82.425.788	86.116.706	95,1	95,7	-4.208.452	-3.690.918
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	179	58	273.534	32,3	0,0	-121	-273.476
07 Осигурување на стока превоз (карго)	222.333	1.701.209	452.772	765,2	375,7	1.478.876	1.248.437
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	13.322.479	7.822.367	16.160.109	58,7	48,4	-5.500.111	-8.337.742
09 Останати осигурувања на имот	61.696.404	58.690.343	54.979.339	95,1	106,7	-3.006.061	3.711.004
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	224.010.081	217.087.223	212.501.483	96,9	102,2	-6.922.858	4.585.740
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	101	422.353		420.210,0	0,0	422.253	422.353
13 Општо осигурување од одговорност	1.977.381	389.070	2.811.672	19,7	13,8	-1.588.311	-2.422.602
14 Кредити	1.221	20.115.218	303.380	1.647.073,8	6.630,4	20.113.997	19.811.838
15 Гаранциско осигурување	1.666.262	1.726.332		103,6	0,0	60.070	1.726.332
16 Финансиски штети	7.697.097	424.857	711.360	5,5	59,7	-7.272.240	-286.503
18 Осигурување на туристичка помош	8.083.092	13.142.667	12.150.358	162,6	108,2	5.059.575	992.309
Вкупно	454.858.175	455.707.110	442.555.773	100,2	103,0	848.935	13.151.337

Отстапувања во поглед на ликвидираниот износ споредбено 2022 година со 2021 година, се забележани на повеќе класи на осигурување, со тоа што позначајни отстапувања има на класа Осигурување од незгода, Здравствено осигурување, Осигурување на стока превоз (карго), Осигурување на имот од пожар и природни непогоди, Општо осигурување од одговорност, Кредити, Финансиски штети и Осигурување на туристичка помош. Додека на останатите класи на осигурување има

незначителни отстапувања. Во поглед на планираниот износ за ликвидации, позначителни отстапувања има на класите Осигурување од незгода, Здравствено осигурување, Осигурување на стока превоз (карго), Осигурување на имот од пожар и природни непогоди и Општо осигурување од одговорност, додека на останатите класи на осигурување има незначителни отстапувања.

Намалување на ликвидираниот износ во 2022 година во однос на 2021 година се забележува на класа 01 и истото во најголем дел се однесува на ризикот смрт од болест, кој повеќе не е опфатен ризик на полисите за колективно осигурување од незгода. Во 2021 година голем дел од ликвидираниите штети се однесуваат на тој ризик.

Зголемувањето на ликвидираниите износи на штети кај Здравствено осигурување во однос на 2021 година и во однос на планот за 2022 година, се должи на зголемената продажба на овој вид на осигурување, поради зголемениот интерес за овој вид на осигурување од страна на физички и правни лица, кои склучуваат договори за здравствено осигурување, како дополнителен бенефит за своите вработени.

Кај осигурување на стока превоз (карго) разликата во однос на ликвидираниот износ во 2021 година, како и во однос на планираниот износ за 2022 година се однесува на 1 поголема штета исплатена во износ од 1.4 мил. денари.

Кај Осигурувањето на имот од пожар и некои други опасности во 2022 година во однос на 2021 година, се забележува намалување на ликвидираниот износ поради тоа што во 2021 година ликвидирани се 5 поголеми штети од кои една околу 3 милиони (поради лизгање и одронување на земјиште), една околу 2 милиони и 3 штети на износи од околу 1 милион (сите поради пожар), за разлика од 2022 година кога е ликвидирана само 1 поголема штета поради пожар и истата е на износ од околу 1 милион денари. На оваа класа дел од ликвидираниот износ е поврзан со поплавите во скопскиот регион на 30.08.2022 година, но истите не предизвикуваат значителна промена во ликвидациите.

На класа кредити, ликвидирана штета во износ од 20 мил, по основ осигурување на побарување.

На класата Осигурување на туристичка помош зголемениот износ на ликвидирани штети во 2022 година во однос на 2021 година се однесува на отстранетите рестрикции поврзани со пандемијата кои беа на сила до средината на 2021 година, оттаму бројот на ликвидирани штети е зголемен, а со самото тоа зголемен е и ликвидираниот износ.

Во однос на регресните постапки (билансни), во 2022 година е постапено по 200 регресни предмети за разлика од 2021 година кога било постапено по 126 предмети, поради што и во 2022 година се забележува поголема наплата на регреси во однос на 2021 година.

Во 2022 година, остварен е приход по основ на регреси во износ од 9.655.041 денари, што е зголемување во однос на 2021 од 14,5%.

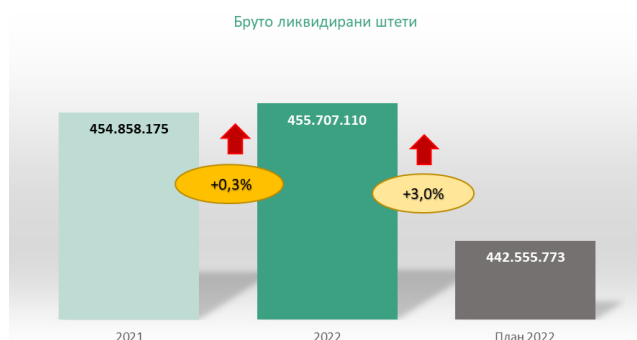
3.2.2. Структура на штети

Структурата на ликвидациите на Друштвото во 2022 година во најголем дел се состои од класата на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила 47,6% (2021: 49,2%), Осигурување на патнички возила (каска) 18,1% (2021: 19,0 %) и Останати осигурувања на имот 12,9% (2021: 13,6%). Најголем раст на бруто ликвидирани штети е забележан на класа Здравствено осигурување 7,3% (2021: 3,1%).

Табела бр 3.2.2. – Структура на бруто ликвидирани штети

Класи на осигурување	Бруто ликвидирани штети			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	7,8%	4,1%	7,5%	-3,7%	-3,4%
02 Здравствено осигурување	3,1%	7,3%	5,2%	4,2%	2,1%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	19,0%	18,1%	19,5%	-1,0%	-1,4%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,0%	0,4%	0,1%	0,3%	0,3%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	2,9%	1,7%	3,7%	-1,2%	-1,9%
09 Останати осигурувања на имот	13,6%	12,9%	12,4%	-0,7%	0,5%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	49,2%	47,6%	48,0%	-1,6%	-0,4%
13 Општо осигурување од одговорност	0,4%	0,1%	0,6%	-0,3%	-0,5%
15 Гаранциско осигурување	0,4%	0,4%	0,0%	0,0%	0,4%
16 Финансиски штети	1,7%	0,1%	0,2%	-1,6%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	1,8%	2,9%	2,7%	1,1%	0,1%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.3.2.1.- Бруто ликвидирани штети

Графикон бр.3.2.2.- Структура на бруто ликвидирани штети

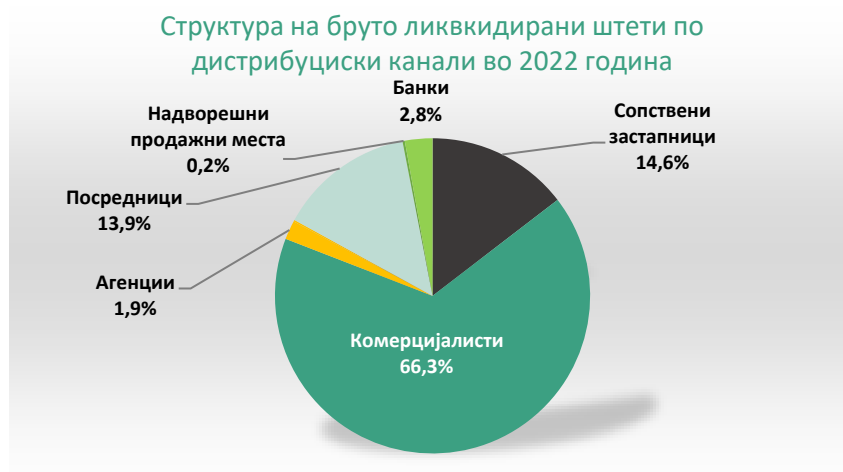
3.2.3. Ликвидирани штети по дистрибуциски канали

По основ на премија на внатрешната продажна мрежа Друштвото ликвидирало 83,0% (2021: 81,9%) од вкупните ликвидирани штети, а останатиот дел е преку Надворешната продажна мрежа 17,0% (2021: 18,1%), и тоа кај Посредниците 13,9% (2020: 15,8%), Банките 2,8% (2021: 2,3%) и 0,2% (2021: 0,1%) кај Останатите надворешни продажни места.

Табела бр.3.2.3. – Бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

Дистрибуциски канали	2021	2022	2022 / 2021	Структура % 2022
Сопствени застапници	64.029.819	67.260.291	105,0	14,6%
Комерцијалисти	303.558.127	305.808.136	100,7	66,3%
Агенции	8.238.327	8.935.049	108,5	1,9%
Интернет продажба	149.113	763.818	512,2	0,2%
Сопствени продажни места			0,0	0,0%
Вкупно внатрешна продажна мрежа	375.975.387	382.767.295	101,8	83,0%
Посредници	72.455.718	64.330.030	88,8	13,9%
Надворешни продажни места	549.622	1.093.130	198,9	0,2%
Банки	10.341.961	13.014.953	125,8	2,8%
Вкупно надворешна продажна мрежа	83.347.301	78.438.113	94,1	17,0%
Вкупно	459.322.688	461.205.408	100,4	100,0%

Графикон бр.3.2.3.-Структура на бруто ликвидирани штети по дистрибуциски канали

3.2.4. Штети / премија (loss ratio)

Вкупното учество на бруто ликвидирани штети во бруто полисираната премија во 2022 година изнесува 42,5% (2021: 48,3%), и истото е намалено во споредба со претходната година за 5,8 п.п.. Поради поголемиот раст на бруто полисирана премија (+14%), наспроти минимално зголемениот ликвидирани износ во 2022, во однос на 2021 (+0,2%).

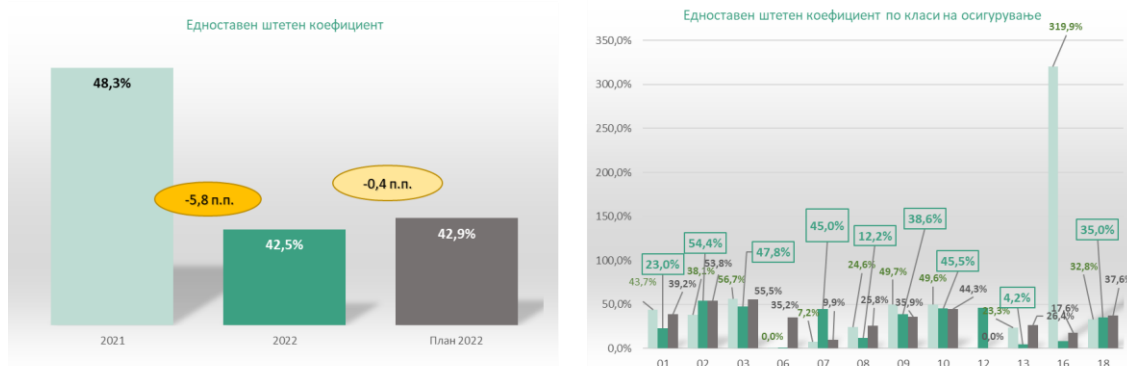
Штетниот резултат изнесува 617.263.712 денари (2021: 486.714.300 денари), и во споредба со 2021 година бележи раст од 130.549.412 денари или пораст од 26,8%.

Внатрешната продажна мрежа во вкупниот штетен резултат има учество 78,0% (2021: 79,8%) или учествува со 477.009.125 денари (2021: 384.749.933 денари), додека останатиот дел е реализиран од надворешната продажна мрежа, и тоа во износ од 134.756.289 денари (2021: 97.499.855 денари) или 22,0% (2021: 20,2%). Штетниот коефициент на Внатрешната продажна мрежа изнесува 44,5% (2021: 49,4%), додека Надворешната мрежа бележи штетен коефициент од 36,8% (2020: 46,1%).

Табела бр.3.2.4. – Едноставен штетен коефициент по класи на осигурување

Класи на осигурување	Едноставен штетен коефициент			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 / 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	43,7%	23,0%	39,2%	-20,7%	-16,1%
02 Здравствено осигурување	38,1%	54,4%	53,8%	16,3%	0,6%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	56,7%	47,8%	55,5%	-8,9%	-7,7%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	0,0%	0,0%	35,2%	0,0%	-35,2%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	7,2%	45,0%	9,9%	37,9%	35,2%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	24,6%	12,2%	25,8%	-12,4%	-13,6%
09 Останати осигурувања на имот	49,7%	38,6%	35,9%	-11,1%	2,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	49,6%	45,5%	44,3%	-4,1%	1,2%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,0%	46,3%	0,0%	46,3%	46,3%
13 Општо осигурување од одговорност	23,3%	4,2%	26,4%	-19,0%	-22,2%
14 Кредити	0,1%	257,5%	26,5%	257,3%	231,0%
16 Финансиски штети	319,9%	7,9%	17,6%	-312,0%	-9,8%
18 Осигурување на туристичка помош	32,8%	35,0%	37,6%	2,2%	-2,6%
Вкупно	48,3%	42,5%	42,9%	-5,8%	-0,4%

Графикон бр.3.2.4- Едноставен штетен коефициент по години и класи на осигурување

4. РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.1. БРОЈ НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

На крајот на извештајниот период (31.12.2022), резервирани се 2.679 штети (2021: 1.708) или 971 штети повеќе отколку во истиот период претходната година. Со тоа бројот на резервирани штети е зголемен за 56,9% во однос на 2021 година. Подинамичен раст на бројот на резервирани штети бележиме кај Здравствено осигурување што е во корелација со зголемениот број на склучени договори на овие класи на осигурување. Зголемување бележат и класите Осигурување од незгода, Осигурување на патнички возила, каска и Осигурување на туристичка помош што е и очекувано поради намалување на рестрикциите поврзани со пандемијата од средина на 2021 година.

Табела бр.4.1.1. – Број на резервирани штети

Класи на осигурување	Број на резервирани штети		Индекс 2022 / 2021	Разлика помеѓу 2022 & 2021
	2021	2022		
01 Осигурување од незгода	215	346	160,9	131
02 Здравствено осигурување	160	734	458,8	574
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	174	274	157,5	100
07 Осигурување на стока превоз (карго)	1	0	0,0	-1
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	10	30	300,0	20
09 Останати осигурувања на имот	158	128	81,0	-30
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	806	868	107,7	62
13 Општо осигурување од одговорност	5	5	100,0	0
14 Кредити	0	0	0,0	0
15 Гаранциско осигурување	38	32	84,2	-6
18 Осигурување на туристичка помош	141	261	185,1	120
Вкупно	1.708	2.679	156,9	971

Графикон бр.4.1.1.- Број на резервирани штети

Графикон бр.4.1.2.- Структура на број на резервирани штети

4.2. ИЗНОС НА РЕЗЕРВИРАНИ ШТЕТИ

4.2.1. Бруто резервирани штети

Состојбата на бруто резервациите за штети на 31 декември 2022 година изнесува 283.842.271 денари (2021: 247.163.950 денари) и е повисока за 14,8 % во споредба со состојбата на истиот ден во 2021 година, односно резервацијата е повисока за 36.678.321 денари.

Во однос на годишниот план резервациите бележат повисок износ за 28.810.143 денари или за 11,3%. Најголемо отстапување има на класа Здравствено осигурување поради поголема заинтересираност за овој вид на осигурување и зголемена продажба. Отстапувања се забележуваат и на Општо осигурување од одговорност поради планирано финализирање на 2 постари судски постапки и на Осигурување на туристичка помош поради намалување на рестрикциите поврзани со пандемијата.

Табела бр.4.2.1. – Бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/ П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	7.626.045	10.898.925	6.731.583	142,9	161,9	3.272.880	4.167.342
02 Здравствено осигурување	2.561.852	7.903.376	840.115	308,5	940,7	5.341.524	7.063.261
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	19.241.757	32.984.615	21.772.029	171,4	151,5	13.742.858	11.212.586
07 Осигурување на стока превоз (карго)	100.000	0	250.000	0,0	0,0	-100.000	-250.000
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	5.475.417	11.653.396	8.679.601	212,8	134,3	6.177.979	2.973.795
09 Останати осигурувања на имот	9.517.875	9.612.632	13.880.535	101,0	69,3	94.757	-4.267.903
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	193.107.759	198.344.094	198.790.297	102,7	99,8	5.236.335	-446.203
13 Општо осигурување од одговорност	5.325.000	3.874.200	798.856	72,8	485,0	-1.450.800	3.075.344
14 Кредити	0	0	275.811	0,0	0,0	0	-275.811
18 Осигурување на туристичка помош	3.602.245	7.980.033	3.013.301	221,5	264,8	4.377.788	4.966.732
Вкупно	247.163.950	283.842.271	255.032.128	114,8	111,3	36.678.321	28.810.143

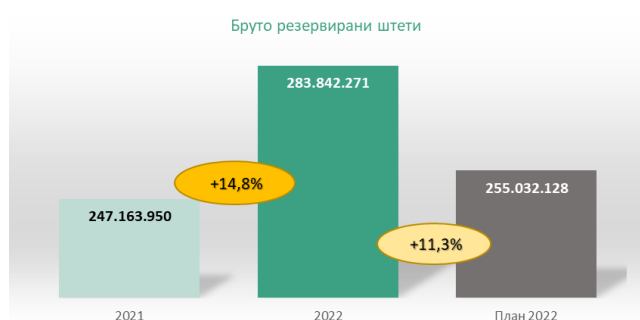
4.2.2. Структура на бруто резервирани штети

Во структурата на износот на резервираните штети најголемо учество заземаат резервациите на Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила со 69,9% (2021: 78,1%) и истото е намалено за 8,3п.п. во однос на 2021 година, понатаму Осигурувањето на патнички моторни возила (каска) со 11,6% (2021: 7,8%) и кај истото е воочливо зголемување за 3,8п.п. во однос на 2021 година.

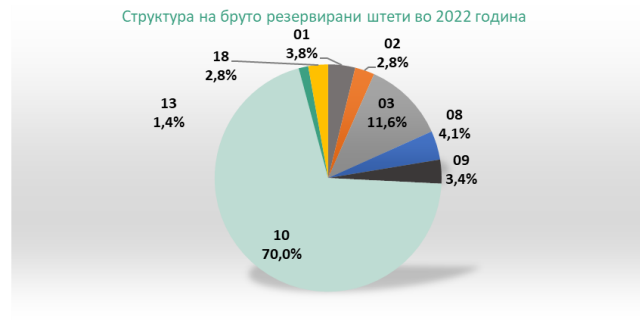
Табела бр.4.2.2. – Структура на бруто резервирани штети

Класи на осигурување	Бруто резервирани штети			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	3,1%	3,8%	2,6%	0,8%	1,2%
02 Здравствено осигурување	1,0%	2,8%	0,3%	1,7%	2,5%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	7,8%	11,6%	8,5%	3,8%	3,1%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	2,2%	4,1%	3,4%	1,9%	0,7%
09 Останати осигурувања на имот	3,9%	3,4%	5,4%	-0,5%	-2,1%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	78,1%	69,9%	77,9%	-8,3%	-8,1%
13 Општо осигурување од одговорност	2,2%	1,4%	0,3%	-0,8%	1,1%
14 Кредити	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	1,5%	2,8%	1,2%	1,4%	1,6%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.4.2.1.- Бруто резервирани штети

Графикон бр.4.2.2.- Структура на бруто резервирани штети

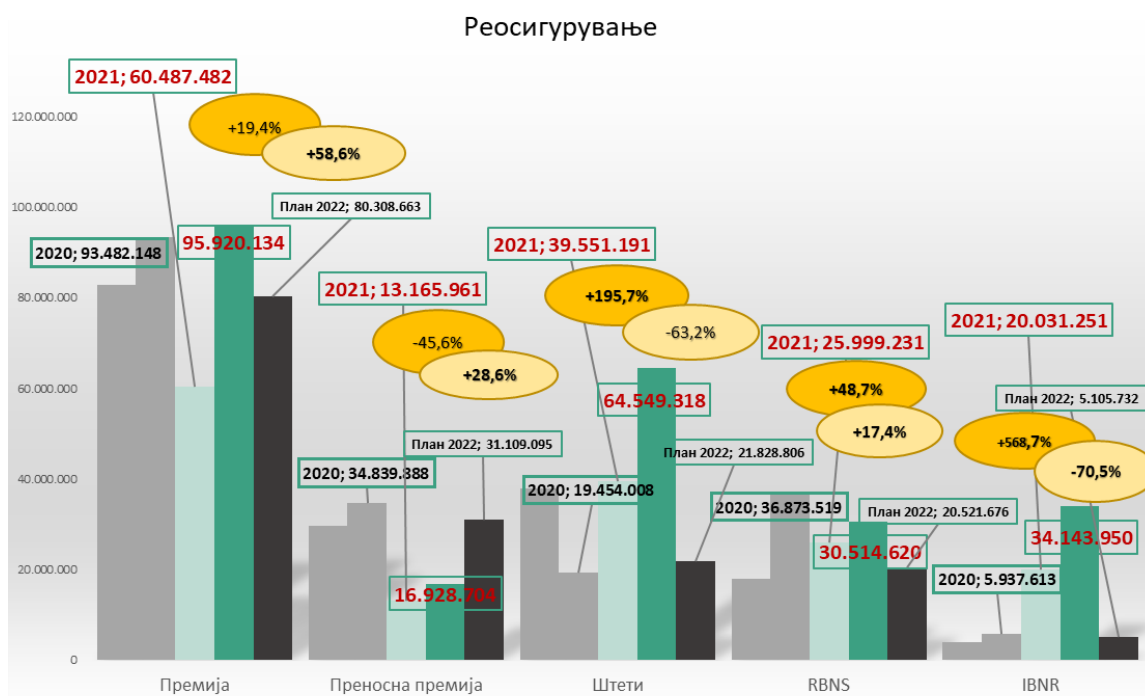

5. РЕОСИГУРУВАЊЕ

Друштвото во 2022 година изврши избор на реосигурителна компанија со цел да обезбеди реосигурително покритие за деловната 2023 година при што ќе бидат склучени повеќе договори за реосигурување со Позаваровалница САВА д.д. кои се однесуваат на 2023 година со кои се врши реосигурување на ризиците на САВА осигурување кои се над максималното покритие на компанијата, и тоа:

- Property and Technical branches surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за имотно реосигурување на вишок на ризик,
- Property & Engineering Risk XL Treaty-Непропорционален вишок на штети договор за имотно осигурување,
- General Third Party Liability surplus treaty reinsurance agreement-Пропорционален договор за реосигурување на вишок на ризик за одговорност кон трети лица
- Earthquake Quota Share Treaty-Пропорционален договор за имотно осигурување за ризикот земјотрес,
- Catastrophe Excess of loss-Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети,
- Personal Accident Catastrophe Excess of loss – Непропорционален вишок на штети договор за реосигурување на катастрофални штети при незгода,
- Domestic and Green card XL MTPL -Непропорционален вишок на штети договор за осигурување на одговорност кон трети лица (со вклучено покритие за каско осигурување),
- Cargo surplus reporter (со вклучено покритие за ЦМР осигурување),
- Agriculture Quota Share Treaty – Пропорционален договор за реосигурување на земјоделие,
- Stop Loss Extended Warranty – Стоп лосс договор за реосигурување на продолжена гаранција,
- Livestock Quota Share Treaty – Пропорционален договор за реосигурување на животни.

Графикон бр.5.1.1. - Реосигурување 2022 година

6. ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.1.1. Бруто технички резервации по класи на осигурување

Техничките резерви се пресметани и издвоени во согласност со одредбите од Законот за супервизија на осигурување и Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и истите овозможуваат долгорочно исполнување на обврските од договорите за осигурување.

Техничките резерви се состојат од:

- резерви за преносни премии, пресметани по принципот *pro rata temporis*;
- резерви за бонуси и попусти; и
- резерви за штети, кои ги вклучуваат резервите за пријавените, но се уште неликвидирани штети, резервите за настанати, но непријавени штети и резервите за трошоци за штети.

Табела бр.6.1.1. – Бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/ П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	49.208.506	49.667.964	53.238.268	100,9	93,3	459.458	-3.570.304
02 Здравствено осигурување	27.342.017	47.820.190	28.617.649	174,9	167,1	20.478.174	19.202.541
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	111.849.578	142.866.314	116.857.238	127,7	122,3	31.016.736	26.009.076
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	246.011	596.700	410.541	242,5	145,3	350.689	186.159
07 Осигурување на стока превоз (карго)	697.889	556.254	1.431.610	79,7	38,9	-141.635	-875.356
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	34.468.399	44.274.037	46.133.377	128,4	96,0	9.805.638	-1.859.340
09 Останати осигурувања на имот	79.846.584	88.626.692	98.847.879	111,0	89,7	8.780.108	-10.221.187
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	556.344.508	610.624.388	572.655.726	109,8	106,6	54.279.880	37.968.662
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	445.227	467.515	614.485	105,0	76,1	22.289	-146.970
13 Општо осигурување од одговорност	11.421.600	7.864.560	9.555.343	68,9	82,3	-3.557.040	-1.690.783
14 Кредити	1.595.337	1.295.206	757.831	81,2	170,9	-300.131	537.375
15 Гаранциско осигурување	7.218	975	0	13,5	0,0	-6.243	975
16 Финансиски штети	1.075.797	2.108.911	3.045.333	196,0	69,3	1.033.114	-936.422
18 Осигурување на туристичка помош	8.684.868	15.587.508	10.586.305	179,5	147,2	6.902.640	5.001.203
Вкупно	883.233.538	1.012.357.214	942.751.585	114,6	107,4	129.123.676	69.605.629

Бруто техничките резерви на Друштвото на 31.12.2022 година изнесуваат 1.012.357.214 денари (2021: 883.233.538 денари) , што е за 14,6% повеќе споредено со претходната година.

Во однос на планот за 2022 година, бруто техничките резерви исто така бележат повисок износ за 69.605.629 денари, односно истите се повисоки од планираните за 7,4%.

Дел од зголемувањето на техничките резерви е резултат на зголемување на резервите за преносни премии (околу 59м денари) што е последица на растот на бруто полисираната премија, додека остатокот се должи на зголемување на резервите за штети (околу 70м денари). Притоа, од ова зголемување околу 37м. денари е последица на зголемување на резервата за настанати и пријавени

штети и околу 30м. денари е последица на зголемување на резервата за настанати но непријавени штети. Зголемувањето на резервите за настанати, но непријавени штети првенствено доаѓа од зголемување во класата 10 како одговор на појавата на големи реосигурени штети што резултираше со значително зголемување на резервите за настанати, но непријавени штети – дел во реосигурување. Останатиот дел од зголемувањето на резервите за настанати, но непријавени штети се должи на порастот на портфолиото.

Во однос на зголемувањето на резервите за настанати и пријавени штети истиот се должи на:

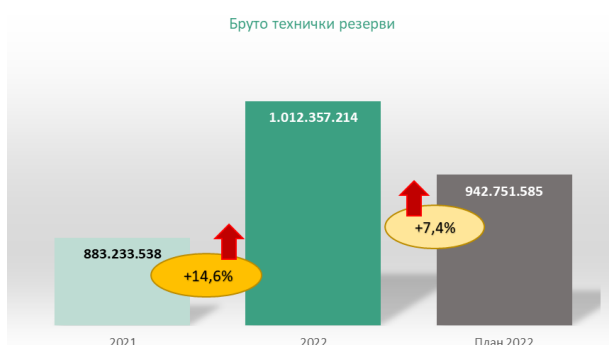
- континуираниот раст на портфолиото, за класата доброволно здравствено осигурување,;
- зголемената фреквенција на резервирани штети како, за класата каско осигурување на моторни возила и имотно осигурување, но и зголемување на просечната резерва за штета вклучително и за класата осигурување од одговорност од употреба на моторни возила.

6.1.2. Структура на бруто технички резервации

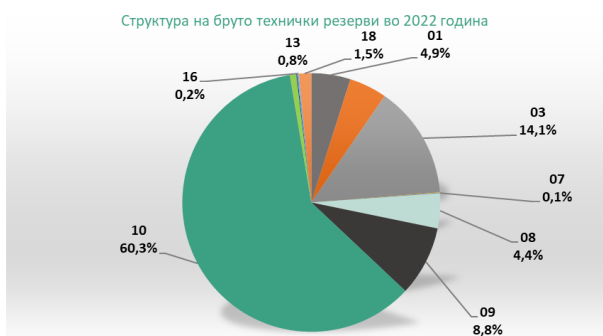
Табела бр. 6.1.2. – Структура на бруто технички резервации

Класи на осигурување	Бруто технички резервации			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	5,6%	4,9%	5,6%	-0,7%	-0,7%
02 Здравствено осигурување	3,1%	4,7%	3,0%	1,6%	1,7%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	12,7%	14,1%	12,4%	1,4%	1,7%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,9%	4,4%	4,9%	0,5%	-0,5%
09 Останати осигурувања на имот	9,0%	8,8%	10,5%	-0,3%	-1,7%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	63,0%	60,3%	60,7%	-2,7%	-0,4%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	1,3%	0,8%	1,0%	-0,5%	-0,2%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	1,0%	1,5%	1,1%	0,6%	0,4%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр. 6.1.1.- Бруто технички резервации

Графикон бр. 6.1.2.- Структура на бруто технички резервации

6.2. НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

6.2.1. Нето технички резервации по класи на осигурување

Нето техничките резерви (брuto технички резерви намалени за износот предаден во реосигурување) се за 13,1% или 42.901.280 денари повисоки во однос на претходната година.

Околу 55м. од зголемувањето се должи на резервите за преносни премии и е последица на растот на нето полисираната премија. Отприлика исто или околу 52м. денари е зголемување од нето резервите за штети, од кои околу 32м денари зголемување е последица на зголемувањето на резервите за настанати и пријавени штети и околу 16м. на резервите за настанати но непријавени штети. Причините за порастот кореспондираат со соодветното појаснување за порастот на брuto резервите за штети.

Табела бр.6.2.1. – Нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/ П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	49.208.506	49.667.964	53.238.268	100,9	93,3	459.458	-3.570.304
02 Здравствено осигурување	27.342.017	47.820.190	28.617.649	174,9	167,1	20.478.174	19.202.541
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	111.848.749	142.866.314	116.857.238	127,7	122,3	31.017.564	26.009.076
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	135.793	483.364	232.451	356,0	207,9	347.571	250.913
07 Осигурување на стока превоз (карго)	611.039	516.329	1.336.610	84,5	38,6	-94.710	-820.281
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	26.856.048	32.891.561	35.880.077	122,5	91,7	6.035.512	-2.988.517
09 Останати осигурувања на имот	71.351.614	81.205.230	75.323.126	113,8	107,8	9.853.616	5.882.104
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	519.993.007	552.016.379	555.603.169	106,2	99,4	32.023.372	-3.586.790
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	445.227	467.515	614.485	105,0	76,1	22.289	-146.970
13 Општо осигурување од одговорност	4.109.978	3.499.289	4.709.680	85,1	74,3	-610.689	-1.210.391
14 Кредити	1.416	-10.216	757.831	-721,4	-1,3	-11.632	-768.047
15 Гаранциско осигурување	7.218	975	0	13,5	0,0	-6.243	975
16 Финансиски штети	1.075.131	1.903.960	2.283.562	177,1	83,4	828.829	-379.602
18 Осигурување на туристичка помош	8.684.868	15.587.508	10.560.935	179,5	147,6	6.902.640	5.026.572
Вкупно	821.670.612	928.916.362	886.015.082	113,1	104,8	107.245.750	42.901.280

Табела бр.6.2.2. – Брuto и нето технички резервации

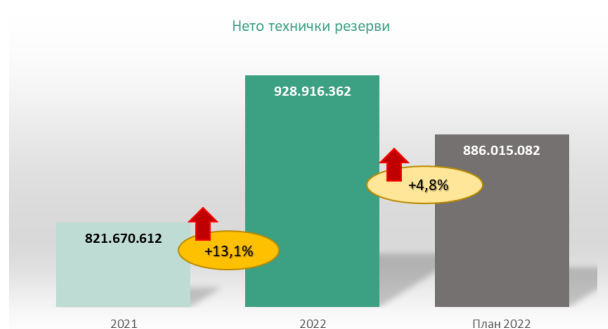
	Нето технички резервации			Индекс		Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022/ 2021	2022/ П2022	2022 & 2021	2022 & П2022
Преносна премија	440.368.457	490.915.343	503.055.617	111,5	97,6	50.546.886	-12.140.274
Преносна премија во РЕ	13.165.961	16.928.704	31.109.095	128,6	54,4	3.762.743	-14.180.391
НЕТО ПРЕНОСНА ПРЕМИЈА	427.202.496	473.986.639	471.946.522	111,0	100,4	46.784.143	2.040.117
Резерви за пријавени штети	247.331.821	283.997.333	272.497.633	114,8	104,2	36.665.512	11.499.700
Резерви за пријавени штети во РЕ	25.999.231	30.514.620	20.521.676	117,4	148,7	4.515.389	9.992.944
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА ПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	221.332.589	253.482.713	251.975.957	114,5	100,6	32.150.123	1.506.755
Резерви за непријавени штети	165.741.028	195.730.924	140.301.287	118,1	139,5	29.989.896	55.429.637
Резерви за непријавени штети во РЕ	20.031.251	34.143.950	5.105.732	170,5	668,7	14.112.699	29.038.218
НЕТО РЕЗЕРВАЦИИ ЗА НЕПРИЈАВЕНИ ШТЕТИ	145.709.778	161.586.974	135.195.555	110,9	119,5	15.877.196	26.391.420
Нето резерви за бонуси и попусти	2.519.363	3.381.635	2.518.151	134,2	134,3	862.271	863.484
Нето резерви за директни и индиректни трошоци	14.708.623	18.229.674	15.686.359	123,9	116,2	3.521.051	2.543.315
Нето резерви за ризици, кои не се истечени	10.197.763	18.248.728	8.692.538	178,9	209,9	8.050.965	9.556.190
ОСТАНАТИ РЕЗЕРВАЦИИ	27.425.749	39.860.036	26.897.048	145,3	148,2	12.434.288	12.962.988
НЕТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	821.670.612	928.916.362	886.015.082	113,1	104,8	107.245.750	42.901.280

6.2.2. Структура на нето технички резервации

Табела бр.6.2.2.1. – Структура на нето технички резервации

Класи на осигурување	Нето технички резервации			Разлика помеѓу	
	2021	2022	План 2022	2022 & 2021	2022 & П2022
01 Осигурување од незгода	6,0%	5,3%	6,0%	-0,6%	-0,7%
02 Здравствено осигурување	3,3%	5,1%	3,2%	1,8%	1,9%
03 Осигурув. на патнички возила(каска)	13,6%	15,4%	13,2%	1,8%	2,2%
07 Осигурување на стока превоз (карго)	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	-0,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	3,3%	3,5%	4,0%	0,3%	-0,5%
09 Останати осигурувања на имот	8,7%	8,7%	8,5%	0,1%	0,2%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	63,3%	59,4%	62,7%	-3,9%	-3,3%
12 Осигурув. од одговорност пловни објекти	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	0,5%	0,4%	0,5%	-0,1%	-0,2%
14 Кредити	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	-0,1%
15 Гаранциско осигурување	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
16 Финансиски штети	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	-0,1%
18 Осигурување на туристичка помош	1,1%	1,7%	1,2%	0,6%	0,5%
Вкупно	100,0%	100,0%	100,0%		

Графикон бр.6.2.2.1.- Нето технички резервации

Графикон бр.6.2.2.2.- Структура на нето технички резервации

7. ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ

7.1. РЕЗУЛТАТ ОД РАБОТЕЊЕТО

Во 2022 година САВА осигурување оствари позитивен финансиски резултат од своето работење во износ од 100.754.309 денари (2021: негативен резултат во износ од 16.400.448 денари).

Вкупните приходи од работењето изнесуваат 1.065.606.524 денари (2021: 874.670.552 денари), што е на повисоко ниво во однос на минатата 2021 година, односно вкупните приходи бележат зголемување од 190.936.002 денари или раст од 21,8% во однос на минатата деловна година.

Вкупните расходи од работењето во 2022 година изнесуваа 952.824.460 денари (2021: 891.070.970 денари), што е за 6,9% или 61.753.490 денари повеќе од минатата 2021 година.

Табела 7.1.1.-Биланс на успех за 2022 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2022/2021
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	1.065.606.524	874.670.522	121,8
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА)	922.215.581	831.939.525	110,9
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА	23.975.540	21.873.406	109,6
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	11.221.028	8.276.656	135,6
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	45.617.893	6.699.575	680,9
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	62.576.483	5.881.361	1.064,0
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО	952.824.460	891.070.970	106,9
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ)	442.706.163	399.308.880	110,9
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	862.272	140.229	614,9
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	35.950.688	33.069.398	108,7
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО	415.781.592	399.550.812	104,1
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА	2.888.564	1.815.135	159,1
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	43.262.222	44.682.083	96,8
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	3.673.272	6.945.633	52,9
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	7.699.688	5.558.800	138,5
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ	112.782.064	0	0,0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	12.027.755	0	0,0
XIV. ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ	100.754.309	-16.400.448	-614,3

7.1.1. Образложение на финансискиот резултат

Сава Осигурување, во деловната 2022 година оствари позитивен финансиски резултат по одданочување во износ од 100.754.309 денари, што споредено со остварениот финансиски резултат за периодот 01.01-31.12.2021 год. кога загубата изнесуваше -16.400.448 остварен е позитивен ефект во износ од 117.154.757 денари.

Позначајни ставки во делот на приходите, се пред се позитивните трендови во однос на премијата, односно Заработената премија во износ од 922.212.581 денари или зголемување од 10,9% во однос на 2021, притоа нето ефектот од полисираната премија е +95.965.695 денари, резултат на поголемата бруто полисирана премија за 131.398.347 денари и поголема премија предадена во реосигурување за 35.432.652 денари. Додека, разликата кај нето ефектот од преносната премија изнесува -5.689.639 денари, како резултат од зголемувањето на промената на бруто преносната премија во износ од

31.126.309 денари и зголемувањето на промената на преносната премија во реосигурување која изнесува 25.436.670 денари.

Зголемување кај приходите од вложувања 2.102.134 мил денари, поради поголеми позитивни курсни разлики, поголемите приходи од камати и поголеми капитални добивки од продажба на удели. Зголемување и во делот на приходи од провизии од реосигурување за 2.944.373 денари, што е пред се ефект на пренос и фактурирање на определена премија во 2022 година, притоа предадена во реосигурување. Позначајно зголемување кај останатите осигурително-технички приходи и останати приходи, поради приходување на судски спор од претходен период.

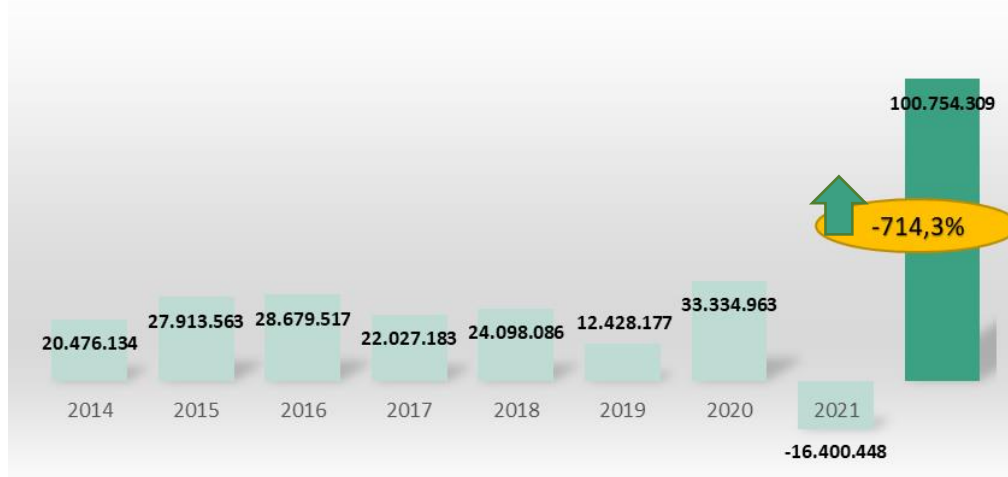
Во делот на расходите воочлив е раст од 6,9% што произлегува од зголемување на нето штетите за 43.397.283 денари, притоа, гледано структурално разликата кај бруто штетите намалени за регресите и делот кој го покрива реосигурувачот изнесува 24.149,192 денари како резултат на нето ефектот од повеќе ликвидирани штети за 2.074.190 денари и поголемите регреси за 1.225.255 денари како и разликата од поголемото учество на реосигурувачот за 24.998.127. Разликата во промените на резервациите изнесуваат -67.546.475 денари, што произлегува од разликата од промената на бруто резервациите за 82.955.213 денари и разликата од промената на резервите на штети во делот на реосигурување од 15.408.738 денари.

Трошоците за спроведување на осигурување се поголеми во тековниот период во однос на истите од минатата година за 16.230.780 денари, притоа главните разлики се кај трошоците за стекнување и административните трошоци. Во делот на трошоци од вложувања имаме пораст кај негативните курсни разлики за 1.073.429 денари како последица на промената на курсот на еврото.

Разликата кај исправката на вредноста во тековната година бележи негативен тренд и изнесува 3.637.272 денари, додека пак споредбено со минатата година бележи намалување за -3.272.362 денари.

Графикон бр.7.1.1. - Движење на резултатот од работењето во периодот 2014-2022 година

Движење на финансискиот резултат во периодот 2014-2022

8. ФИНАНСИСКА ПОЛОЖБА

8.1. АКТИВА И ПАСИВА

САВА осигурување а.д. во 2022 година работи со стабилно портфолио и адекватна структура на капитал.

Вкупната актива на Друштвото изнесува 1.630.379.976 денари (2021: 1.471.873.779 денари), што претставува зголемување во однос на претходната година за 10,8% или 158.506.197 денари.

Најзначајни ставки во билансот на состојба на Друштвото за 2022 година се:

- **Вложувањата** во износ од 1.200.097.001 денари (2021: 1.104.591.191 денари). Вложувањата се зголемени во однос на минатата деловна година за 8,6% или за 95.505.811 денари, што главно се должи на позитивниот паричен тек. Учеството на вложувањата во вкупната актива на Друштвото опфаќа 73,6% (2021: 75,0%).
- **Побарувањата** во деловната година се зголемени за 13,4% или 31.171.098 денари и изнесуваат 264.403.615 денари (2021: 233.232.517 денари). Зголемувањето на побарувањата пред се се должи на поголемите побарувања од осигурениците, во корелација со зголемената продажба.
- **Бруто техничките резерви** на крајот на 2022 година се во износ од 1.012.357.214 денари (2021: 883.233.538 денари) и се поголеми за 129.123.676 денари, или 14,6% во однос на крајот на 2021 година. Дел од зголемувањето на техничките резерви е резултат на зголемување на резервите за преносни премии (околу 59м денари) што е последица на растот на бруто полисираната премија, додека остатокот се должи на зголемување на резервите за штети (околу 70м денари). Притоа, од ова зголемување околу 37м. денари е последица на зголемување на резервата за настанати и пријавени штети и околу 30м. денари е последица на зголемување на резервата за настанати но непријавени штети. БТР во вкупната пасива на Друштвото опфаќа 62,1% (2021: 60,0%).
- **Обврските** на Друштвото се во износ од 68.878.885 денари (2021: 174.345.643 денари) и се пониски во однос на минатата година за 105.466.758 денари или бележат пад од 60%, што во најголем дел е поради ослободување на резервација за судски спор.

Табела 8.1.1. - Биланс на состојба за 2022 година

Опис на позиција	Износ		Индекс 2022/2021
	Тековна деловна година	Претходна деловна година	
АКТИВА	1.630.379.976	1.471.873.779	110,8
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА	5.326.498	2.418.792	220,2
Б. ВЛОЖУВАЊА	1.200.097.001	1.104.591.191	108,6
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ	83.440.852	61.562.927	135,5
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	6.413.585	3.851.985	166,5
Ѓ. ПОБАРУВАЊА	264.403.615	233.232.517	113,4
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	28.986.911	29.233.922	99,2
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА	41.711.514	36.982.446	112,8
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	43.661.480	47.037.759	92,8

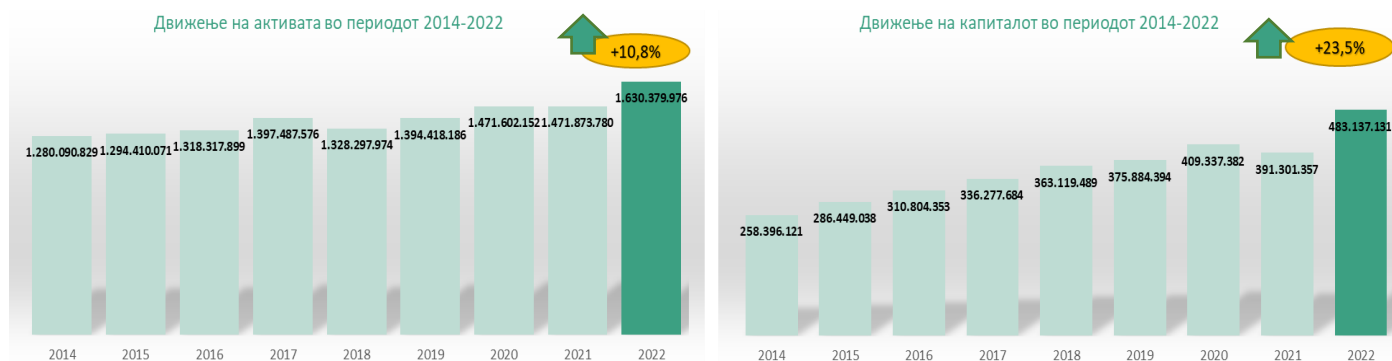
ПАСИВА	1.630.379.976	1.471.873.779	110,8
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	483.137.131	391.301.357	123,5
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ	1.012.357.214	883.233.538	114,6
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ	22.929.384	19.803.901	115,8
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	14.197.605	1.196.989	1.186,1
Ж. ОБВРСКИ	68.878.885	174.345.643	39,5
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	28.879.758	1.992.352	1.449,5
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	43.661.480	47.037.759	92,8

8.2. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

Според важечката Законска регулатива (Сл.весник 79/2007) сите осигурителни друштва кои обавуваат неживотни осигурувања требаат до крајот на годината да обезбедат минимален капитал во износ од 3 милиони ЕУР во гарантниот фонд.

Во текот на 2022 година САВА осигурување а.д. Вкупниот капитал, вклучувајќи ја тековната добивка, е зголемен за 23,5% или 91.835.775 денари во однос на минатата 2021 година, додека без тековната добивка, капиталот на Друштвото е намален за 8,9 мил денари главно поради ценовни промени.

Графикон бр.8.2.1. - Движење на активата и капиталот на Друштвото во периодот 2014-2022 година

V. ОСТАНАТИ ПОДАТОЦИ ЗНАЧАЈНИ ЗА РАБОТЕЊЕТО

---

9. УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

9.1. СТРАТЕШКИ НАСОКИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Во САВА осигурување, а.д. Скопје ги следиме следните стратешки насоки во областа на управувањето со човечките ресурси, и тоа:

- развој на HR функцијата во Друштвото,
- развој на организациската култура,
- развој и обука на вработените на сите нивоа во организацијата,
- грижа за безбедноста и здравјето на вработените и
- почитување на правата на вработените согласно Законот за работни односи и општиот колективен договор.

9.2. КЛУЧНИ АКТИВНОСТИ ОД ОБЛАСТА НА УПРАВУВАЊЕ СО КАДРИ ВО 2022 ГОДИНА

Во 2022 година во областа на управувањето со човечките ресурси се фокусиравме на следниве активности, и тоа:

- нови вработувања, продолжување на постоечки договори за вработување и престанок на постоечки вработувања,
- обуки на вработените на сите нивоа во Друштвото,
- различни модели на мотивирање и наградување на вработените (зголемување на платата на работникот, унапредување во работната позиција, парични награди, посета на обуки и сл.),
- воведни и дополнителни обуки за сите нови вработени во Друштвото, (воведните обуки се изведувани од страна на Секторот за општи и правни работи, а дополнителните обуки се изведувани од страна на Секторот за штети, Секторот за финансии и сметководство, Самостојна служба за наплата и Самостојна служба за контролинг)
- работа на нов модул и активно користење на софтвер за менаџмент на човечки ресурси „Dynamic HRM“
- промена на систематизацијата и организацијата на Друштвото за оптимизирање на процесите

9.3. ВРАБОТУВАЊЕ И СТРУКТУРА НА ВРАБОТЕНИ

Главно вработувањата во текот на 2021 година во најголем дел се однесуваа на нови вработувања заради потребите на продажбата следејќи ја политиката на Друштвото за развој на

сопствената продажна мрежа, а помал дел на трансформација на веќе вработени во Друштвото од определено на неопределено време.

Престанокот на вработувањата во најголем дел се однесува на лица кои не постигнале задоволителни резултати во своето работење со што не им е продолжен договорот за вработување во Друштвото, а помал дел на самоиницијативно заминување од Друштвото.

Најголемиот дел од флукуацијата на вработени се случува во Секторот за продажба и тоа во агентската мрежа.

9.3.1. Вкупен број на вработени во Друштвото

На 31.12.2022 година вкупниот број на вработени лица во Друштвото изнесува 234, што претставува за 6 вработени лица помалку во однос на претходната 2021 година.

Политиката на вработување во 2022 година беше непосредно поврзана со потребите на работата, односно поврзана со обемот на активности во делот на продажбата и адекватната поддршка која треба да ја добива Друштвото од другите сектори, а главната цел е мотивација, усовршување и оптимално користење на потенцијалот на вработените.

Во САВА осигурување во сите сектори и самостојни служби во текот на 2022 година беше евидентирана следнава состојба на вработени и тоа:

- **Секторот за штети** на 31.12.2022 год. брои 20 вработени, за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2021 година,
- Во **Секторот за продажба** бројот на вработени на 31.12.2022 година изнесува 172 вработени, и тоа за 5 вработени помалку во однос на 31.12.2021 година,
- **Секторот за развој и преземање на ризици** на 31.12.2022 година брои 14 вработени, за 1 вработен повеќе во однос на 31.12.2021 година,
- **Секторот за финансии и сметководство** брои 7 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- **Секторот за општи и правни работи** (набавки на средства) брои 5 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет.
- **Самостојна служба за човечки ресурси**, брои 2 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- **Самостојна служба за контролинг** брои 2 вработени на 31.12.2022 година и тоа за 1 вработен помалку во однос на 31.12.2021 година,

- **Самостојна служба за наплата на побарувања** брои 6 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- **Самостојна служба за ИТ** брои 4 вработени на 31.12.2022 година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- Бројот на вработени во **Управата на Друштвото** на ден 31.12.2022 година брои 4 вработени, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- Бројот на вработени во **Самостојната Служба за актуарски работи** на ден 31.12.2022 година брои 1 вработени, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- Бројот на вработени во **Самостојната Служба за внатрешна ревизија** на ден 31.12.2022 година брои 1 вработени, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет,
- Во **Самостојната служба за управување со ризикот** (контрола на усогласеноста на работењето со прописите) на ден 31.12.2022 брои 1 вработен година, а во однос на 31.12.2021 година бројот на вработени не е променет

Табела бр. 9.3.1. Број на вработени

Број на вработени	Вкупен број на вработени			Еквивалент на ефективно работно време		
	31.12.2022	31.12.2021	Разлика 31.12.2022 & 31.12.2021	31.12.2022	31.12.2021	Разлика 31.12.2022 & 31.12.2021
Кабинет на Генерален директор	4	4	0	4,00	4,00	0,00
Продажба - застапници	62	59	3	54,48	54,98	-0,50
Развој - склучување и превземање на ризик за комплексни осигурувања, реосигурувања	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Продажба - раководство (менаџмент), шефови на регионални центри	41	41	0	40,00	39,75	0,25
Поддршка на продажба, администрација, реклама и останато	40	47	-7	35,13	42,75	-7,62
Продажба - комерцијалисти, референти	24	25	-1	22,75	23,75	-1,00
Книговодство на премии и штети	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Управување со побарувања и наплата	6	6	0	6,00	6,00	0,00
Тарифирање	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Штети и регреси	20	21	-1	19,00	21,00	-2,00
ИТ и работни процеси	4	4	0	4,00	4,00	0,00
Финансии	3	3	0	3,00	3,00	0,00
Сметководство	4	4	0	4,00	4,00	0,00
Контролинг	2	3	-1	2,00	3,00	-1,00
Општи и правни работи	5	5	0	5,00	5,00	0,00
Купување и одржување на одновни средства	2	2	0	2,00	2,00	0,00
Внатрешна ревизија	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Актуарство	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Управување со ризик	1	1	0	1,00	1,00	0,00
Контрола на усогласеноста на работењето со прописите	0	0	0	0,00	0,00	0,00
Развој	8	7	1	8,00	7,00	1,00
Вкупно	234	240	-6	218,36	229,23	-10,87

9.3.2. Број на вработени во Друштвото врз основа на типот на вработеност (скратено/полно работно време)

Бројот на вработени врз основа на типот на работното време на крајот на 2022 година е 19 вработени со скратено работно време и 215 вработени со полно работно време, односно 8,1% од вработените се со скратено работно време и 91,9% од вработените се со полно работно време.

Во однос на крајот на 2021 година бројот на вработени на крајот на 2022 година со скратено работно време се намалил за 1 вработен, односно процентот на вработени со скратено работно време во однос на вкупниот број на вработени се намалил за 0,2%. Бројот на вработени на полно работно време се намалил за 5 вработени, односно процентот на вработени со полно работно време во однос на вкупниот број на вработени се зголемил за 0,2%.

Најголемиот број на вработени со скратено работно време се во Секторот за продажба, земајќи ги во предвид потребите на Секторот.

Табела бр. 9.3.2. Број на вработени врз основа на тип на работно време

Вработени врз основа на работно време	2022		2021	
	Број	Процент (во %)	Број	Процент (во %)
Скратено работно време	19	8,1	20	8,3
Полно работно време	215	91,9	220	91,7
Вкупно	234	100,0	240	100,0

9.3.3. Вработени во Друштвото врз основа на степенот на образование

Бројот на вработени по степен на образование на крајот на 2022 година најмногу е зголемен кај вработените со степен на образование магистри и доктори и тоа за 2 вработени повеќе во однос на крајот на 2021 година и изнесува вкупно 17 вработени, односно процентот се зголемил за 1% во однос на вкупниот број на вработени.

Бројот на вработени со VI степен на образование се намалил во 2022 за 1 вработен и изнесува вкупно 2 вработени, во однос на другите промени процентот се намалил за 0,4% во однос на вкупниот број на вработени.

Бројот на вработени со VII степен на образование се намалил во 2022 година за 4 вработени во однос на 2021 година и изнесува вкупно 132 вработени, односно процентот се намалил за 0,3% во однос на вкупниот број на вработени.

Бројот на вработени со V степен на образование во 2022 година се намалил за 3 вработен во однос на 2021 година и изнесува вкупно 83 вработени, односно процентот се намалил за 0,3% во однос на вкупниот број на вработени.

Вработени со I-IV степен на образование во 2022 година нема.

Табела бр. 9.3.3. Број на вработени врз основа на степен на образование

Степен на образование	2022		2021	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
I-IV - Степен	0	0,0	0	0,0
V- Степен	83	35,5	86	35,8
VI- Степен	2	0,9	3	1,3
VII- Степен	132	56,4	136	56,7
Магистри и Доктори	17	7,3	15	6,3
Вкупно	234	100,0	240	100,0

9.3.4. Вработени во Друштвото врз основа на возраст

Најголемиот број на вработени на крајот на 2022 година се на возраст од 36-40 годишна возраст и истиот изнесува 53 вработени, што е за 2 вработени помалку во однос на 2021 година.

Втор по ред најголем број на вработени на крајот на 2022 година е на возраст од 41-45 и истиот број 46 вработени, а во однос на 2021 година бројот на работени не е променет.

Трета по ред старосна група е со најголем број на вработени на крајот на 2022 година е старосната група од 31–35 години и број 38 вработени, што претставува за 11 вработени помалку во однос на 2021 година, што воедно и претставува најголема промена во 2022 година.

Старосни групи со најмал број на вработени на крајот на 2022 година се старосните групи од 20-25 и 51-55 со по 11 вработени. Во однос на 2021 година бројот на вработени во старосната група од 20-25 е зголемена за 2 вработени, а бројот на вработени во старосната група од 51-5 е намалена за 1 вработен.

Старосната група 26–30 години на крајот на 2022 година број 26 вработени, што претставува 1 вработен помалку во однос на 2021 година, старосната група 46-50 години број 34 вработени, што претставува 6 вработени повеќе во однос на 2021 година.

Старосната група од 56 и повеќе години, на крајот на 2022 година број 15 вработени, што претставува 1 вработен повеќе во однос на 2021 година.

Најголем процент од вработените 22,6%, се во старосната група од 36–40 години, потоа се старосните групи 41-45 години со 19,7%, старосната група 31-35 години со 16,2%, старосната група 46-50 години со 14,5%, старосната група од 26-30 години со 11,1% и со помал процент старосните групи 20-25 и 51-55 со по 4,7% и старосната група 56 и повеќе години со 6,4%.

Старосна група	2022		2021	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
20–25	11	4,7	9	3,8
26–30	26	11,1	27	11,3
31–35	38	16,2	49	20,4
36–40	53	22,6	55	22,9
41–45	46	19,7	46	19,2
46–50	34	14,5	28	11,7
51–55	11	4,7	12	5,0
56 и повеќе	15	6,4	14	5,8
Вкупно	234	100,0	240	100,0

9.3.5. Вработени во Друштвото врз основа на пол

Бројот на вработени жени во Друштвото на крајот на 2022 година изнесува 152 вработени, или 65% што е за 2 вработени помалку во однос на крајот на 2021 година.

Бројот на вработени мажи во Друштвото на крајот на 2022 година изнесува 82 вработени, или 35% што е за 4 вработени помалку во однос на 2021 година.

Пол	2022		2021	
	Број	Во (%)	Број	Во (%)
Жени	152	65,0	154	64,2
Мажи	82	35,0	86	35,8
Вкупно	234	100,0	240	100,0

10. ИНФОРМАТИЧКА ТЕХНОЛОГИЈА

Информатичката технологија е клучен фактор за зголемување на перформансите и за современо работење и подобрување на ефектите во работењето.

САВА Осигурување постојано ги следи и имплементира новините во информатичката технологија, како и насоките од групацијата. Сите нови софтверски и хардверски иновации тековно се имплементирани во постоечката структура.

Голем дел од работењето на ИТ службата е фокусиран кон безбедноста на системите, обуки на вработените и дигитализација на процесите.

Во текот на 2022 година се доопремија сите постоечки локации со нова ИТ и телекомуникациска опрема.

СОФТВЕР:

- Бизнис апликацијата АСП е надоградена со нови модули,
- Продолжување и проширување на договорот со Microsoft со M365 E3 и E5 лиценци.
- На веб страницата е додадена нова апликација за online пријава на здравствено осигурување;
- Проширени се постоечките веб-сервиси за надворешни соработници, додаден е модул за неможност за враќање кредити со НЛБ
- Активиран е автоматски импорт на полиси од веб преку API во централната бизнис апликација ASP
- Имплементирани се нови модули (фаза 2) во апликацијата COCOS

БЕЗБЕДНОСТ:

- Извешени се сите редовни контроли за безбедноста на системите.
- Извршени се пенетрациски тестови од страна на надворешен сертифициран соработник
- Тестирана е оперативноста на секундарната локација на друштвото.

ХАРДВЕР:

- Нова ИТ опрема за доопремување на сите постоечки канцелари,
- Проширување на лиценци на firewall за користење ВПН конекции за работење од далечина
- Извршена е замена на стари работни станици со нови преносни работни станици.

ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ:

- Тековно се извршуваат промени на постоечките договори за фиксната телефонија и интернетот
- Во подружниците каде имаше техничка можност, сите линкови се заменети со оптика.
- Обновени се и проширени договорите со телеком операторите.

Генерален директор

Мелита Гугуловска,

Датум: 13.02.2023 година, Скопје